VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ŠKOLY

Základní škola a Praktická škola,
Opava, Slezského odboje 5,
příspěvková organizace

ZA ŠKOLNÍ ROK 2019-2020

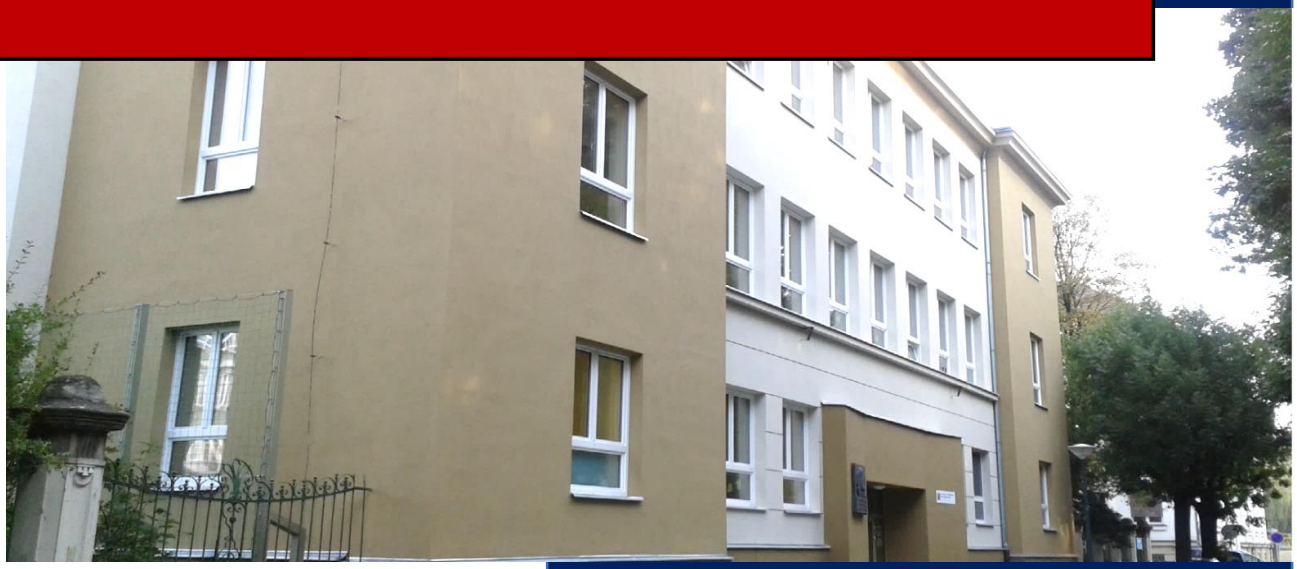

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

Telefon : 553 616 450
Fax: 553 616 450
Email: zsps@zspsopava.cz
http:www.zsps-opava.cz

OBSAH

1. základní údaje o škole s. 2
2. přehled oborů vzdělávání s. 12
3. popis personálního zabezpečení činnosti školy s. 13
4. přehled o zápisu do základní školy, příjímací řízení do SŠ s. 21
5. údaje o výsledcích vzdělávání žáků s. 24
6. prevence sociálně patologických jevů s. 35
7. další vzdělávání pedagogických pracovníků s. 37
8. aktivita a prezentace školy na veřejnosti s. 38
9. údaje o výsledcích činnosti provedené Českou školní inspekcí s. 38
10. základní údaje o hospodaření školy s. 38
11. zapojení školy do rozvojových a mezinárodních programů s. 40
12. zapojení školy do dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení s. 41
13. projekty realizované školou financované z cizích zdrojů s. 41
14. údaje o spolupráci s dalšími partnery při plnění úkolů při vzdělávání s. 41

Přílohy
Další vzdělávání v rámci celoživotního vzdělávání
Projekty
Spolupráce s organizacemi zaměstnavatelů a dalšími partnery při plnění úkolů ve vzdělávání

1. Základní údaje o škole

Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace

Právní subjekt :	příspěvková organizace
Identifikátor zařízení :	600 171 671
IČO :	47813211
Zřizovatel :	Moravskoslezský kraj, krajský úřad, Ostrava, ul. 28.října 117
Ředitel školy : (statutární zástupce org.)	Mgr. Jiří Kupka Bydliště : Zeyerova 2, 747 05 Opava 5
Statutární zástupce ŘŠ :	Mgr. Tomáš Frank Bydliště: Šípková 24, 74601 Opava
Adresa:	Nám. Slezského odboje 361/3a, 746 01 Opava
Rada školy :	Mgr. Ondřej Šamárek, předseda (zástupce školy) Mgr. Radovana Kuchařová, zapisovatel (zástupce školy) Iveta Speváková, člen (zástupce rodičů) Bc. Kateřina Gerová, člen (zástupce zřizovatele) Mgr. Lucie Šimečková, člen (zástupce zřizovatele) Dana Šafránková, člen (zástupce rodičů)

Od roku 1990, kdy vznikla, je Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace zařízením, které poskytuje své služby žákům se speciálními vzdělávacími zařízeními z Opavy i celého Opavského regionu. Již na konci osmdesátých let minulého století vyhodnotil tehdejší zřizovatel škol (okresní národní výbor v Opavě), že tehdejší jediná škola v Opavě (ve Dvořákových sadech), která se věnovala vzdělávání žáků s mentálním postižením, není schopna pojmout všechny žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jež by se potřebovali vzdělávat v jiné, než běžné, škole. Bylo rozhodnuto o otevření další školy. Jak již bylo zmíněno, škola zahájila svou činnost v září 1990 jako zvláštní škola. Od počátku existence školy uplatňovali její pracovníci bohaté zkušenosti a erudici ve vzdělávání postižených dětí. Postupem let se péče o handicapované děti v zařízení rozšiřovala a zdokonalovala. Vedení školy se rozhodlo do péče o hendikepované děti vnášet nové prvky, které nebyly běžné před společenskými změnami v roce 1989. Také proto se v průběhu devadesátých let ke třídám tehdy běžné zvláštní školy přidávaly třídy žáků, kde se vzdělávali chlapci a dívky podle osnov pomocné školy. Do školy začali přicházet žáci, kteří v minulém režimu byli jednoduše vyřazeni z povinné školní docházky. Společnost byla v devadesátých letech nastavena pozitivně k péči o všechny spoluobčany. Škola, s ní i její součásti, se postupem let vyvíjela, měnily se názvy organizace podle toho, jak se měnila školská politika státu a také postavení škol určených ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Posledním názvem je Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace, který koresponduje se zaměřením školy.

Jak bylo zmíněno, původním zřizovatelem školy byl Okresní úřad Opava. Po organizačních změnách, které postupně měnily územní a samosprávné orgány a organizace do dnešní podoby, převzal roli zřizovatele školy v roce 2001 Moravskoslezský kraj. Převzetí zřizovatelské funkce u škol určených ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami bylo dáno i legislativními změnami v oblasti školství.

Rok 2020 byl pracovníky školy vyhlížen s optimismem, protože právě v něm měla škola oslavit kulaté výročí – třicet let své existence. Za tu dobu se naše zařízení měnilo a vyvíjelo. Významným krokem ke zdokonalení služeb žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich zákonným zástupcům byl vznik Speciálně pedagogického centra Srdce. Toto školské poradenské zařízení začalo v roce 1994 poskytovat poradenské, diagnostické a terapeutické služby dětem, žákům a studentům s mentálním postižením. V roce 2006 rozhodl zřizovatel o sloučení speciálně pedagogických center v Opavě a poté byly služby rozšířeny o péči o děti, žáky a studenty s tělesným postižením. Škola a školské poradenské zařízení SPC Srdce nabízí své služby dětem, žákům plnícím povinnou školní docházku i připravujícím se na samostatný život v praktické škole jednoleté na území statutárního města Opava, ale i ze širokého okolí. SPC Srdce poskytuje servis při vzdělávání mentálně postižených dětí, dívek a chlapců na teritoriu Opavska, tělesně postižené klienty eviduje SPC a pomáhá jim na Opavsku a Bruntálsku.

Jak bylo zmíněno, po společenských změnách v roce 1989 došlo k výrazným a pozitivním změnám v přístupu ke vzdělávání jedinců s handicapy. Vzdělávání žáků s postižením různého typu a stupně se stalo nedílnou součástí vzdělávacího systému v České republice. Již nebyli postižení dívky a chlapci vyčleňováni a zmizel institut osvobození od povinné školní docházky. Nově se vzdělávací instituce musely učit jak vzdělávat žáky s nejrůznějšími postiženími. Nejprve šlo o plnění povinné školní docházky a pak také o další vzdělávání ve středních školách. V roce 2010 byly otevřeny první třídy střední školy v oboru Praktická škola jednoletá. Bylo tak vyslyšeno dlouholeté přání zákonných zástupců žáků

absolvujících obor základní škola speciální, aby i tito žáci mohli pokračovat ve vzdělávání v takovém oboru, který by byli schopni zvládnout jedinci se střeedním a těžším mentálním postižením, stejně jako dívky a chlapci s kombinovanými vadami.

Důležitým mezníkem v životě školy bylo rozhodnutí orgánů Moravskoslezského kraje, coby zřizovatele drtivé většiny škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na území severní Moravy a Slezska, sloučit dvě školy stejného typu v Opavě. K 1.1.2015 byly sloučeny příspěvkové organizace Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5 a Základní škola, Opava, Dvořákovy sady 4 v jednu. Nástupnickou organizací byla ustanovena Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace. Do konce školního roku 2016-2017 byly plněny úkoly vyplývající ze zřizovací listiny na obou adresách. Školní rok 2017-2018 přinesl definitivní sloučení a vzdělávání všech žáků školy na adrese Nám. Slezského odboje 361/3a v Opavě. Budovu ve Dvořákových sadech předávalo vedení školy jiné příspěvkové organizaci Moravskoslezského kraje.

Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace je školou, která je v současné době schopna poskytovat vzdělání žákům s mentálním postižením všech stupňů. Kromě toho má řada žáků diagnostikovánu kombinovanou vadu. Děti se často musejí potýkat, kromě mentálního postižení různého stupně, také s postižením zrakovým, sluchovým, tělesným. V posledních letech se nezřídka objevují žáci s potvrzenou diagnózou autismu.

Zařízení těží z výhodné polohy téměř v centru bývalého okresního města, nespornou výhodou je blízkost zastávek městské hromadné dopravy, proto není problémem dojíždění jak samotných žáků, tak i rodičů s dětmi, jež potřebují doprovod. Nedaleko školy je zastávka trolejbusů a autobusů MHD. Dostupné je i vlakové nádraží pro směr na Krnov, případně opačným směrem na Ostravu. Vzhledem k tomu, že řadu dětí vozí jejich zákonní zástupci do školy vlastními automobily, je výhodou vystoupit se žáky téměř u hlavního vchodu, odkud je plně bezbariérový přístup do celé budovy. Je pravdou, že se vzrůstajícím počtem žáků. Došlo ke zvýšení frekvence provozu automobilů před školou. Bylo by vhodné mít větší počet vyhrazených míst, jež by byly k dispozici škole, ale to je obtížné, protože s počtem parkovacích míst se potýká většina institucí ve městě. I tak je před budovou školy celkem osm míst vyhrazených vozidlům dopravujících lidi se ztíženou prostorovou orientací a omezeným pohybem. Škola je téměř beze zbytku bezbariérově upravena. Po svém vzniku nebyla škola stavebně upravena tak, aby se v ní mohly pohybovat a vzdělávat osoby, které jsou odkázány např. na invalidní vozík. Ředitelství školy se s touto situací začalo vyrovnávat postupnými kroky. Nejprve bylo schodiště osazeno nájezdy, později byl získán formou sponzorského daru první schodolez (zařízení pro přepravu osob upoutaných na invalidní vozík po schodištích). Na konci roku 2003 byla zřizovatelem financována první plošina pro dopravu osob od hlavního vchodu do prvního nadzemního poschodí. Později byla formou sponzorských darů rozšířena dojezdová plocha až do druhého patra hlavní budovy školy. V hlavní budově školy jsou sociální zařízení plně přizpůsobena také potřebám lidí odkázaných na invalidní vozík. V současné době je budova bezbariérově dostupná i díky venkovnímu výtahu, který byl péčí zřizovatele pořízen v roce 2015. Nedůstojné byly zpočátku také podmínky na sociálních zařízeních. Rekonstruovaná škola v roce 1990 měla na toaletách plechové kóje, které neumožňovaly řádně obsloužit žáky upoutané na invalidní vozík a všechny ostatní inkontinetní žáky. Rekonstrukcí toalet v roce 2011 se v péči o postižené dostala Základní škola Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace na vyšší úroveň.

Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace je zařízením zřizovaným Moravskoslezským krajem, které má za úkol vzdělávat žáky, pro něž není vhodná docházka do škol většinového vzdělávacího proudu.

Vzdělávání žáků s postižením se stalo v několika uplynulých letech významným společenským tématem. Přibližně pět let zpátky se začala diskutovat problematika vzdělávání žáků s různými druhy postižení v České republice. Do diskuse se zapojovaly různé skupiny zainteresovaných – od odborníků ministerstva školství, které svolávalo a ustavovalo různé expertní skupiny, až po představitele nesčetných neziskových organizací, jež se snažily prosadit názor, že školy zřízené pro vzdělávání postižených žáků nemají v moderní společnosti své místo. Vzniklo období nejistoty pro školy vzdělávající žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, zda budou vůbec existovat, mezi rodiči žáků škol pro děti s postižením, zda se jejich potomci nebudou muset vracet do škol většinového vzdělávacího proudu, kde již jednou byly a zažívaly neúspěch a nepohodu v kolektivech. Klid do celé situace nevnášela ani média, v nichž redaktoři zkratkovitě popisovali vývoj a budoucí podobu „inkluzivního“ vzdělávání (tak bylo nazváno vzdělávání, ve kterém by společně byli všichni žáci, později se vžil pojem „společné“ vzdělávání). Titulky typu – *Všichni žáci ze speciálních škol zpátky do běžných základních škol,* přiváděly do ředitelny řadu rodičů s dotazy a obavami, jak to bude dál. Vedení školy na začátku školního roku 2016-2017 organizovalo řadu setkání s rodiči, na kterých vysvětlovalo aktuální legislativu a uklidňovalo rodiče znepokojené nejasnými zprávami okolo společného vzdělávání.

Aktuálně je Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace školou, která je zřizována podle §16, odst.9 školského zákona. Prioritně je škola zařízením určeným pro vzdělávání žáků s mentálním postižením. Současně byli ve školním roce 2019-2020 zapsáni i žáci, kteří, kromě mentálního, mají diagnostikováno i jiné postižení (autismus, tělesné postižení, zrakové postižení, vadu sluchu, poruchy chování).

Ve školním roce 2019-2020 poskytovala příspěvková organizace základní vzdělání a základy vzdělávání žákům plnícím povinnou školní docházku v oborech základní škola, základní škola praktická (poslední ročník v oboru základní škola) a základní škola speciální. Od 1.9.2016 je již většina žáků vzdělávána, v duchu aktuálně platných předpisů, podle školního vzdělávacího programu základní školy s upravenými minimálními výstupy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (zpracováno podle aktuálně platného RVP). Tyto děti plnící povinnou školní docházku jsou tedy pod hlavičkou základní školy. Skupina žáků, kteří většinu své povinné školní docházky plnili v oboru základní škola praktická, dokončovalo základní vzdělání v tomto oboru (šlo již jen o žáky devátého ročníku).

Jak již bylo zmíněno, naše zařízení poskytovalo ve školním roce 2019-2020 základní vzdělávání a základy vzdělání zdravotně postiženým dětem s mentálním postižením (od lehkého po hluboké), kombinovanými vadami, autismem, vadou sluchu, poruchami chování ve školním roce 2019-2020 jsme vzdělávali také žáky nevidomé nebo se zbytky zraku. Péče o takovéto jedince ve škole je vždy specifická a má svá úskalí i ekonomického charakteru. Je pochopitelné, že pro vzdělávání takovýchto dětí je potřeba nižšího počtu žáků ve třídách a vyššího počtu pedagogického personálu. Týká se to zejména tříd základní školy speciální (žáci vzdělávající se podle rehabilitačního vzdělávacího programu), kde je možno mít, podle znění příslušné vyhlášky, až tři pracovníky – učitele a také asistenty pedagoga. Ve třídách základní školy speciální jsme měli ve školním roce 2019-2020 žáky, při jejichž diagnóze (psychické poruchy, závažné poruchy chování, zdravotní postižení – epileptické záchvaty a podobě) byla přítomnost dalšího pedagogického pracovníka, kromě učitele, ve třídě nezbytná. Ve všech třídách základní školy speciální působil, vedle vyučujícího, také nejméně jeden asistent

pedagoga. V průběhu školního roku byli asistenti pedagoga zřízeni i ve dvou třídách základní školy. Na přítomnost asistentů pedagoga jsme v těchto třídách nebyli v minulých letech zvyklí. Pomoc dalšího pedagogického pracovníka ve třídách u žáků základní školy byla nutná proto, že u nově příchozích žáků z běžných základních škol byla většinou v dokumentaci, kromě diagnózy mentálního postižení a potřeby vzdělávání ve škole zřízené podle §16,odst.9 školského zákona, také psychiatrická diagnóza, případně potvrzená porucha chování. Asistenti pedagoga tak spíše korigovali chování některých žáků, než aby vyučujícímu pomáhali výhradně se vzděláváním. O změnách v oblasti asistentů pedagoga bude podrobnější zmínka v další části výroční zprávy.

Ve školním roce 2019-2020 jsme poprvé od vzniku přípravných tříd základní školy speciální neotevřeli ani jednu třídu pro tyto předškolní děti. Přípravný stupeň základní školy speciální byl vždy naplněn žáky, u kterých školské poradenské zařízení diagnostikovalo středně těžkémentální postižení, případně šlo dívky a chlapce s kombinovanými vadami. Přípravný stupeň základní školy speciální byl pro mnohé předškoláky posledním útočištěm, když je, s ohledem na druh a stupeň jejich postižení, odmítaly přijmout mateřské školy. Snažili jsme se je co nejlépe připravit na přechod do základní školy (většinou jsou dívky a chlapci z PŘS ZŠS vřazováni do základní školy speciální, výjimečně odcházejí do základní školy, kde jsou vzděláváni podle RVP s upravenými minimálními výstupy). Vzhledem k tomu, že nebyl dostatečný zájem o tento typ předškolního vzdělávání, v hodnoceném školním roce nebyla třída otevřena. Vedení školy, pokud bude v budoucnu o přípravný stupeň ze strany zákonných zástupců postižených dětí zájem, počítá s otevřením PŘS ZŠS v budoucnu.

V průběhu školního roku 2018-2019 pokračovala výuka v rámci střední školy – obor praktická škola jednoletá. Jde o obor střední školy určený prioritně absolventům oboru základní škola speciální, kteří nejsou pro své postiženi schopni absolvovat ani učební obor skupiny E. Ve školním roce 2019-2020 byly otevřeny tři třídy PRŠ.

Součástí Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace je také školní družina. Ve školním roce 2019-2020 pracovala čtyři oddělení. Provoz družiny byl od brzkých ranních hodin do odpoledne, abychom umožnili rodičům, kteří u nás ve škole mají své děti, docházet do zaměstnání a také aby dívky a chlapci trávili čas smysluplnou činností pod dohledem vychovatelů a vychovatelek. Provoz školní družiny byl zahajován v 6,15 hod. a poslední děti si rodiče vyzvedávali z družiny v 16,00 hod. Snažili jsme se vyhovět požadavkům zákonných zástupců žáků, kteří navštěvovali v uplynulém školním roce školní družinu, a provoz školní družiny jsme přizpůsobili tak, aby co nejvíce korespondoval s potřebami rodičů, zároveň ale, aby byl co nejefektivnější a pro zařízení finančně únosný.

Nedílnou součástí Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace bylo také již zmiňované Speciálně pedagogické centrum Srdce – školské poradenské zařízení pro děti, žáky a studenty s mentálním a tělesným postižením. V průběhu školního roku 2019-2020 byly poradenským zařízením poskytovány služby dětem, žákům a studentům podle platné legislativy. Blíže o práci SPC v hodnoceném školním roce bude v další části výroční zprávy.

Škola nemá vlastní kuchyni, je k dispozici výdejna stravy. Žáci a zaměstnanci školy mohli odebírat obědy ve výdejně stravy. Dodávka obědů byla ve školním roce 2019-2020 znovu smluvně sjednána s jídelnou na Rybím trhu v Opavě. Dovoz obědů byl sjednán také s externí firmou. V období prázdnin mohli zájemci odebírat stravu přímo v jídelně na Rybím trhu v Opavě. Veškeré administrativní záležitosti (přihlašování stravy, odhlašování obědů, placení obědů, dlužné částky a podobně) spjaté s odběrem obědů byly řešeny přímo se školní jídelnou zákonnými zástupci žáků, případně pracovníkem ekonomického úseku školy, pokud se

záležitosti týkaly zaměstnanců. V průběhu školního roku 2019-2020 došlo k organizační změně. Jídelna na Rybím trhu byla sloučena se Střední školou hotelnictví a turistického ruchu v Opavě, jejímž zřizovatelem je také Moravskoslezský kraj. Vzhledem k tomu, že šlo pouze o administrativní krok, na dodávku stravy to do konce hodnoceného školního roku nemělo žádný vliv.

V průběhu školního roku 2019-2020 se Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace zapojila do projektu financovaného z prostředků ESF Projekt potravinové pomoci. V rámci tohoto projektu byly žákům z ekonomicky slabého prostředí poskytovány obědy zdarma. Na vedení Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace bylo vytvořit smlouvy o účasti v projektu pro zákonné zástupce žáků, kteří byli zařazeni do programu. Seznamy žáků obdržela školy od KÚ MSK. Na základě podepsaných smluv, v nichž byly jasně stanoveny podmínky pro odebírání obědů zdarma, mohli zákonní zástupci žáků jít přihlásit své děti k odběru obědů v jídelně na Rybím trhu. Bohužel, opět se opakovala situace z minulých let. Jedinou povinností zákonných zástupců bylo odhlašování obědů dětí ve dnech, kdy nebyly ve škole. Bohužel, řada zákonných zástupců takto nečinila a vznikaly tak dluhy na vydaných, ale neodebraných obědech. Zapojení do projektu znamenalo pro školu administrativní zátěž (celá administrace projektu byla realizována školou – evidence strávníků, kontrola odebraných a vydaných obědů s porovnáváním třídních knih, vymáhání dlužných částek u zákonných zástupců žáků atd.), významné zvýšení počtu strávníků přinutilo vedení školy navýšit pracovní úvazek ve výdejně stravy (vše z mzdových prostředků školy bez jakékoli refundace). Zásadním problémem zůstala otázka vymáhání dlužných částek za neodhlášené obědy na zákonných zástupcích dětí. Vedení školy, včetně ekonomky, se dostávalo do velmi nepříjemných situací při debatách s dlužníky. V některých případech to, s velkou pravděpodobností, skončí jako nedobytný dluh. Dobrá myšlenka pomoci sociálně slabým rodinám tak byla v minulém období znehodnocena neodpovědností některých zákonných zástupců.

Součásti Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace ve školním roce 2019-2020

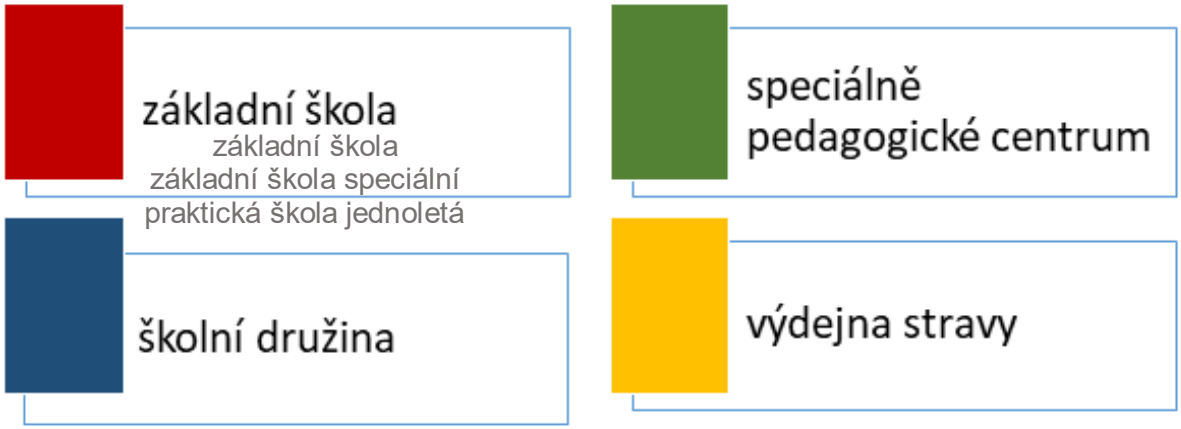

Počty žáků ve školním roce 2019-2020

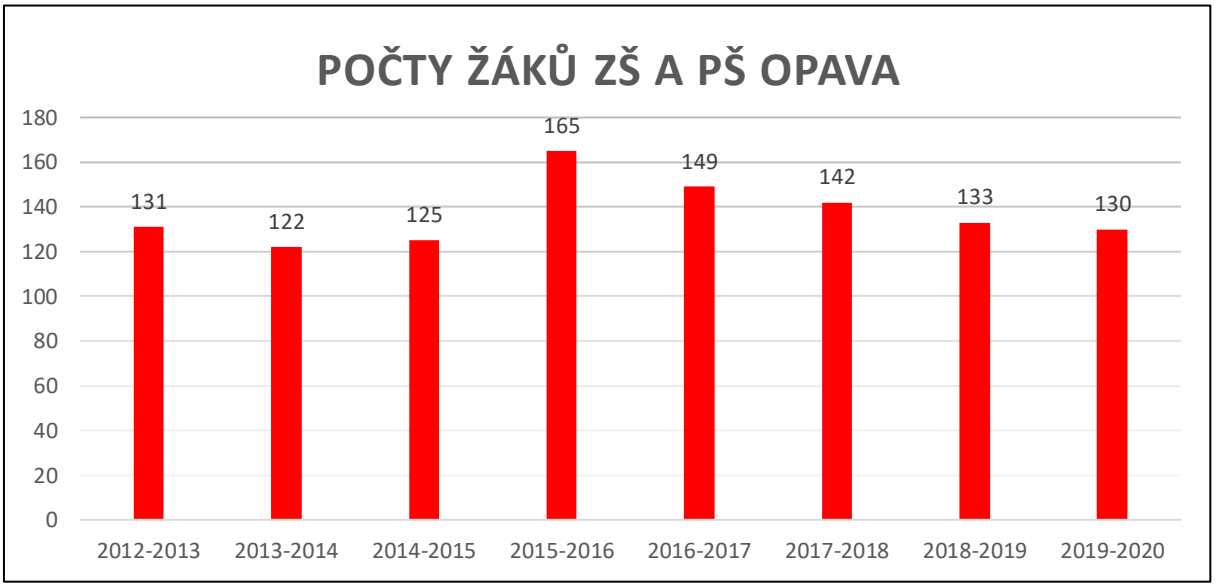

Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace, jako zařízení, které je zřízeno podle §16, odst.9 školského zákona nikdy není schopno předem odhadnout, jak bude naplněna. Naplněnost jednotlivých tříd a také celé školy je každoročně ovlivněna celou řadou faktorů. V prvé řadě jde o to, že do naší školy můžeme přijímat pouze žáky, kterým docházku do našeho zařízení doporučí příslušné školské poradenské zařízení. I v uplynulém školním roce jsme se setkali s případy, kdy jsme byli nuceni zákonným zástupců dětí, kteří měli veliký zájem na tom, aby jejich děti plnily povinnou školní docházku právě u nás, vysvětlovat, že jejich chlapce či dívku přijmout při nejlepší vůli nemůžeme, protože právě naše škola pro ně není vhodná. Ani před začátkem školního roku 2019-2020 jsme nebyli schopni přesně odhadnout, jak bude škola naplněna. Po delší době jsme mohli otevřít první třídu základní školy, protože k zápisu k plnění povinné školní docházky přišlo dostatek žáků, jejichž rodiče měli zájem o vzdělávání svých dětí u nás a jejich potomci měli naši školu doporučenu školským poradenským zařízením. Na rozdíl od běžných škol, ve kterých dochází v průběhu školního roku k minimu změn v třídních kolektivech, u nás jsou změny naprosto všedním jevem. Tabulka, která je na začátku kapitoly o počtech žáků ve škole, ilustruje stav žáků k 30.září příslušného školního roku. V číslech jsou tedy uvedeni žáci, kteří tvoří základní kolektivy tříd (jsou to žáci pokračující z předešlého školního roku, noví žáci, o kterých jsme věděli již od konce minulého školního roku díky informacím školského poradenského zařízení a další skupinu tvořili žáci, jež přišli rodiče nahlásit k plnění povinné školní docházky těsně před koncem prázdnin. Jde většinou o žáky, jejichž rodiny se v průběhu prázdnin přestěhovaly, jsme útočištěm pro dívky a chlapce, o něž pečují dětské domovy. Tam také nikdy nevědí, jestli k nim nečekaně nějakého žáka sociální pracovníci nedovezou. Počty žáků a složení tříd se tak poměrně často u nás měnilo v průběhu školního roku. Naplněnost tříd v praktické škole jednoleté byla dopředu známa a neměnila se.

Také v průběhu školního roku 2019-2020 jsme čekali, jak počet žáků ovlivní trend společného vzdělávání. Jak bylo konstatováno, od roku 2016 je školská legislativa upravena tak, aby do škol pečujících o žáky s postižením nemohl chodit žák bez jakékoli diagnostikované zátěže a naopak, aby byly vytvořeny podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami ve školách většinového vzdělávacího proudu. Po zkušenostech z uplynulých školních roků nám

bylo jasné, že s velkou pravděpodobností nedojde k výraznému odlivu žáků z naší školy do běžných základních škol. To, ostatně, dokumentuje i výše uvedený graf s počty žáků.
Školní rok 2019-2020 byl výrazně ovlivněn situací, která zasáhla vlastně celý svět. Šlo o rozšíření nákazy COVID 19 na jaře 2020. Vlivem přerušení činnosti škol došlo také k tomu, že žáci, u nichž by se dalo předpokládat, že pro ně bude vhodné plnění povinné školní docházky v zařízení našeho typu, nemohli být v průběhu druhého poletí školního roku 2019-2020 objektivně hodnoceni a bylo by neetické jim doporučit přechod do školy zřízené podle §16, odst. 9 školského zákona pro nový školní rok. Nicméně, dá se předpokládat, že tito žáci budou, po důkladném zvážení každého individuálního případu, doporučeni školskými poradenskými zařízeními k docházce ve škole pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v průběhu školního roku 2020-2021.

Všichni nově přijatí žáci museli mít vystaveno doporučení ke vzdělávání od školského poradenského zařízení, zákonní zástupci museli dát informovaný souhlas se vzděláváním svého dítěte ve škole zřízené podle §16, odst. 9 školského zákona a tedy i se změnou způsobu vzdělávání svého dítěte. Velmi důkladně je se zákonnými zástupci žáků projednáváno doporučení ke vzdělávání jejich dítěte.

Složení žáků ZŠ a PŠ Opava podle oboru vzdělávání

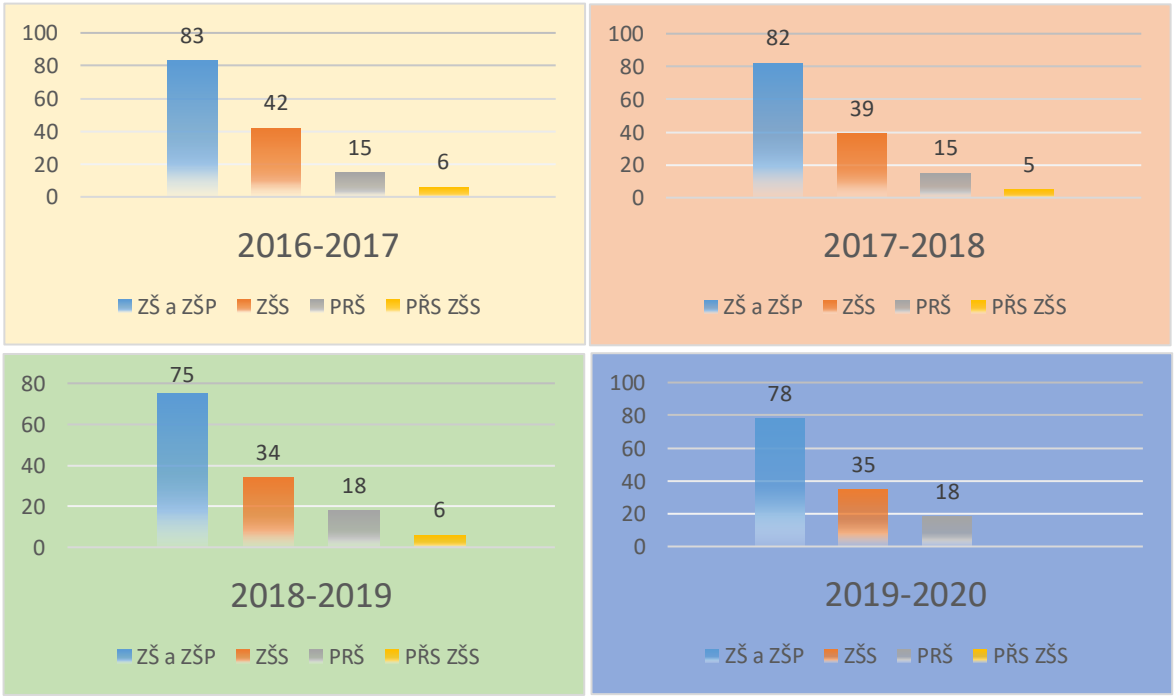

Také v průběhu školního roku 2019-2020 jsme se přesvědčili, že řada žáků, která přichází do naší školy z vyšších tříd základní školy, má, kromě vzdělávacích obtíží, také závažné výchovné problémy, často jsou do žáci s diagnostikovanou psychiatrickou poruchou. Bohužel v širokém okolí Opavy není jediné vzdělávací zařízení, které by bylo specializováno na poskytování základního vzdělání žákům takovýmto žákům. Základní škola při zdravotnickém zařízení v Opavě není schopna, podle našich zkušeností, v tomto směru odlehčit dalším školám. Vzhledem k tomu, že jsme momentálně jedinou školou pro vzdělávání žáků s mentálním postižením v Opavě a jejím okolí, bereme vzdělávání i takovýchto žáků jako naši povinnost. Nese to s sebou nepochybně vyšší psychickou zátěž pro pedagogické pracovníky

školy, kteří se poměrně často setkávají s verbálními ataky žáků a dalšími negativními jevy. Je zřejmé, že školy většinového vzdělávacího proudu jsou aktivnější při zvažování přechodu takovéhoto žáka do speciální školy, než u dítěte, které nemá zvlášť dobré výsledky ve třídě, ale je výchovně neproblémové.

Jak je zřejmé z grafu, v němž je znázorněn počet žáků v jednotlivých školních letech, je počet žáků přibližně stejný, pohybuje se mezi 120 a 130 žáky. Výrazná odchylka od tohoto trendu byla ovlivněna sloučením Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace a Základní školy, Opava, Dvořákovy sady 4, příspěvková organizace. Při srovnání složení žáků podle oboru vzdělávání je možné konstatovat, že sledujeme mírně klesající počty žáků v oboru základní školy speciální. Nejde však o výrazné poklesy, spíš se jedná o dlouhodobý trend, kdy pozvolna klesá počet žáků základní školy speciální způsobený možná změnou diagnostiky nebo nějakým jiným faktorem.

Střední škola – obor praktická škola jednoletá – je od prvopočátku naplněn téměř vždy až po kapacitu stanovenou organizaci ve zřizovací listině. Již po třech letech od otevření střední školy u nás, jsme museli žádat o navýšení kapacity v tomto oboru. Jde jednoznačně o potvrzení potřeby střední školy pro žáky končící základní školu speciální. Zákonní zástupci žáků končících praktickou školu jednoletou by si velmi přáli, aby v naší škole bylo možno pokračovat v praktické škole dvouleté. Je možné, že v budoucnu, pokud budou příznivé materiálně technické podmínky ve škole (dostatek volných učeben, personální zajištění výuky atd.) a zřizovatel bude nakloněn k rozšíření nabídky vzdělávacích služeb v naší příspěvkové organizaci. Pak budeme moci přijímat žáky i pro dvouletou praktickou školu. V současné době je ovšem otevření tříd praktické školy dvouleté v Základní škole a Praktické škole, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace nereálné. Absolventi naší střední školy mají možnost pokračovat ve středním vzdělávání v Hlučíně či Velkých Heralticích.

Při hodnocení počtu a složení žáků školy ve školním roce 2019-2020 je na místě zmínit poměrně náročné rozhodování při přípravě organizace školního roku. Vedení školy velmi pečlivě zvažovalo složení třídních kolektivů tak, aby skladba tříd vyhovovala zejména žákům, aby bylo možné v naplánované organizaci efektivně pracovat. V základní škole jsme měli na prvním stupni čtyři třídy, z nichž jedna pracovala v odděleních. Na druhém stupni to také byly čtyři třídy. Devátý ročník byl posledním, který se vzdělával podle končícího RVP a přílohy pro žáky s LMP. V některých třídách, kde se počet žáků blížil povolenému maximálnímu počtu žáků ve třídě, jsme volili dělení třídy na některé předměty. Tuto organizační formu jsme zvolili proto, aby žáci měli větší komfort při vyučování třeba v matematice, jazycích a podobně. V základní škole speciální jsme měli dvě třídy běžné ZŠS a čtyři třídy , kam chodili žáci zařazení do vzdělávání ZŠS,podle RVP díl II. (rehabilitační vzdělávací program). U tříd základní školy speciální bylo i v minulosti běžné, že jsou ve třídách děti z různých ročníků, protože schopnosti a možnosti žáků zařazených do oboru praktická škola jednoletá jsou tak různorodé, že není možné mít třídy poskládané podle věku žáků nebo i podle ročníků. K průběhu vzdělávání v jednotlivých oborech budou podrobnější informace v další kapitole výroční zprávy.

Zaregistrovali jsme, že postoj zákonných zástupců žáků ke školám zřízeným podle §16, odst. 9 školského zákona doznal změny, nebyl již tak vyhraněný, jako tomu bylo po spuštění tak zvaného společného vzdělávání v roce 2016. Všichni zainteresovaní již měli za sebou čtyři roky společného vzdělávání, bylo jasné, že nedochází k zásadním změnám ve vzdělávání žáků s mentálním postižením. Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace vyhodnotila svou pozici v rámci vzdělávacího systému ve městě a jeho okolí a nabídla své zkušenosti se vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami okolním školám. Do našeho zařízení chodili na náslechy pedagogové ze tříd, kde byli nově

integrováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, střídali se u nás asistenti pedagoga, aby se podívali na práci pedagogů zařazených na tuto pozici u nás. Speciálně pedagogické centrum Srdce často využívalo našich zkušeností ke konzultacím u konkrétních případů, kdy se hledala co nejlepší cesta pro vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných školách. Škola organizovala akce tak, aby se co nejčastěji potkávali žáci naší speciální školy s dětmi ze škol většinového vzdělávacího proudu.

Důkladně jsme kontrolovali školní dokumentaci jednotlivých žáků, aby všechny doklady pro docházku do naší školy byly v pořádku. Před začátkem školního roku bylo potřeba projít, případně doplnit veškeré dokumenty tak, aby mohl být žák vzděláván v našem zařízení. Kontrolovali jsme platnost a úplnost doporučení ke vzdělávání u jednotlivých dívek a chlapců. Ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními jsme zajišťovali funkčnost a efektivnost přiznaných podpůrných opatření. V případě potřeby vypracovávala škola podklady pro další vyšetření a rediagnostiky ve školských poradenských zařízeních. V případě, že součástí podpůrných opatření bylo zpracování IVP, byl tento dokument konzultován školou se ŠPZ (dále také školské poradenské zařízení). Škola zajišťovala materiální a personální podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Samozřejmostí bylo vytváření příznivých podmínek žákům – bezbariérovost, vhodný školní nábytek, učebnice a další učební pomůcky.

Pro bezchybný chod zařízení bylo potřeba doplnit tým pedagogických pracovníků o další asistenty pedagoga, resp. upravit jednotlivé úvazky tak, aby byl zajištěn kvalitní servis po celou dobu vzdělávání našich žáků. Konkrétně o změnách v pracovním kolektivu bude pojednávat jedna z dalších částí výroční zprávy.

Místa, z nichž dojíždějí nebo docházeli žáci do Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace ve školním roce 2019-2020.

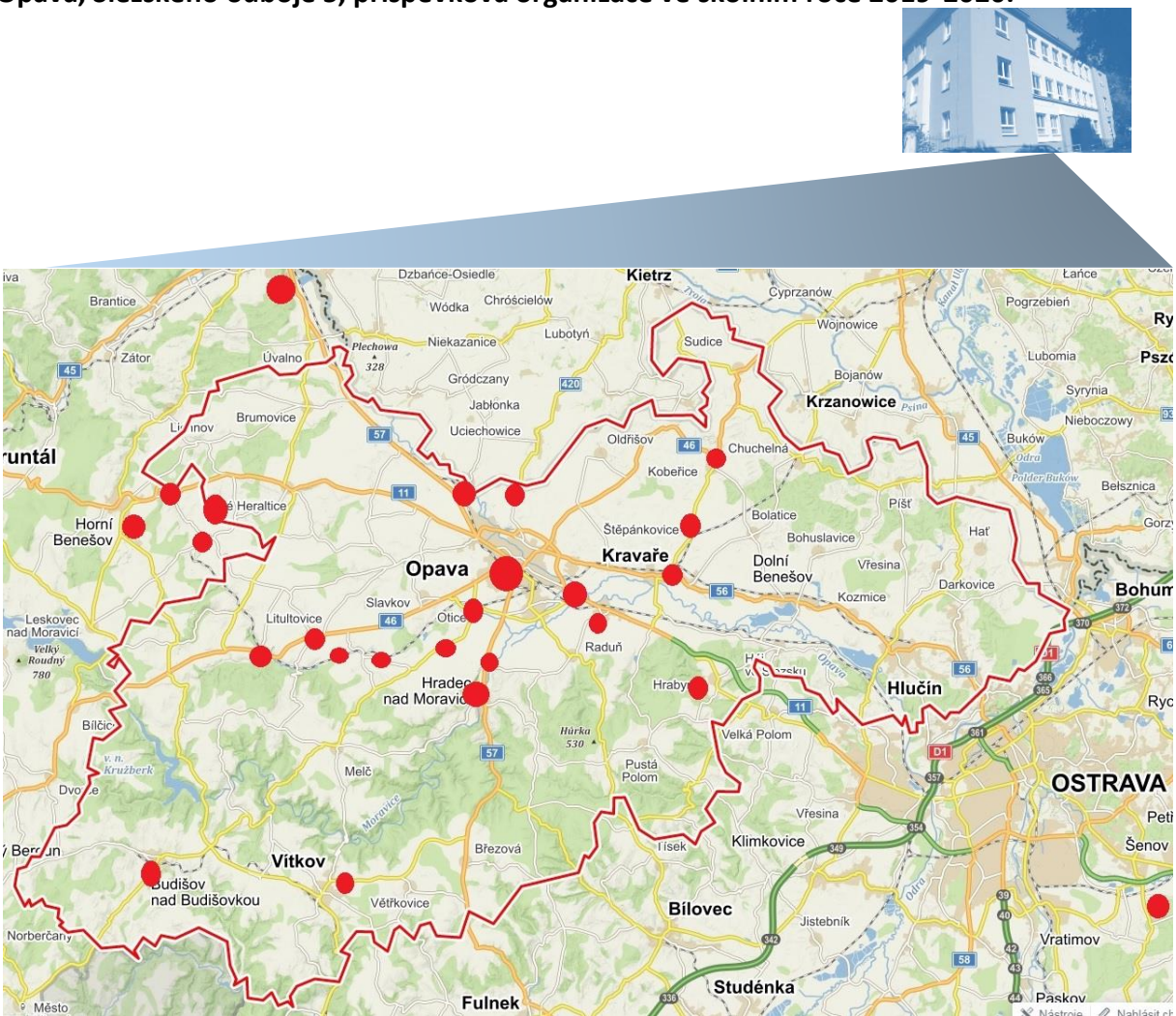

2. Přehled oborů vzdělávání

Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace je zřízena podle §16, odst.9 školského zákona a vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Primárně je určena ke vzdělávání žáků s mentálním postižením. Tato skutečnost je zásadní pro přijímání žáků do naší školy. Všichni naši žáci, kteří mají být přijati ke vzdělávání do naší školy, musí mít v doporučení ke vzdělávání diagnostikované mentální postižení. Kromě toho jsou našimi žáky i dívky a chlapci, kteří mají, kromě mentálního postižení, ještě přidruženou další vadu - tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, případně jsou diagnostikováni jako autisté. Jestliže jiné školy zřízené podle §16, odst.9. školského zákona mohou doplňovat své třídy žáky s jinými vadami, než pro které jsou primárně určeny, do našich tříd nemohou být vřazeny děti s jinou, než mentální vadou. Je tedy běžnou praxí, že škola pro sluchově nebo zrakově postižené, má určitý počet žáků bez zmíněné vady, zato se jedná o žáky s mentálním postižením Ve školním roce 2019-2020 byli žáky školy dívky a chlapci s lehkým až hlubokým mentálním postižením, část z nich měla k tomu diagnostikovaný autismus, tělesnou vadu, vadu zraku, běžné byly i vady řeči. Jak již bylo zmíněno, jsou stále častěji našimi žáky mentálně postižení jedinci s psychiatrickými diagnózami, případně potvrzenými poruchami chování od lehkých po závažné.

Obory vzdělávání ve školním roce 2019-2020

Číslo oboru	Název oboru	Typ	Jazyk	Délka studia	Kapacita
79-01-B/01	**Základní škola speciální**	denní	český	10 r. 0 měs.	60
79-01-C/01	**Základní škola**	denní	český	9 r. 0 měs.	160
78-62-C/01	**Praktická škola jednoletá**	denní	český	1 r.	18

Přehled učebních plánů pro jednotlivé části školy:

	Název dokumentu	Číslo jednací
1.	Vzdělávací program přípravný stupeň základní školy speciální	
3.	Školní vzdělávací program pro ZŠP	Š/183/2008
4.	směrnice MŠMT ČR – SPC	11769/95 – 24 ze dne 6.3.1995
5.	Školní vzdělávací program pro ZŠS	Š/168/2010 platný od 1.9.2010
5.	Vyhláška týkající se vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami)	72/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů
7.	Školní vzdělávací program pro obor Praktická škola jednoletá	ZSPSOp/00857/2012
8.	Školní vzdělávací program *„Učíme se společně“*	
9.	Rozpracované minimální doporučené úrovně očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření	

Žáci základní školy byli ve školním roce 2019-2020 vyučováni podle školního vzdělávacího programu, jež vychází z novelizovaného RVP. Zároveň jsou zpracovány tzv. minimální výstupy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. V uplynulém školním roce 2019-2020 se podle nového ŠVP vzdělávali žáci prvního až osmého ročníku základní školy. Devátý ročník byl vzděláván podle končícího ŠVP zpracovaného podle RVP a přílohy pro LMP.

Podle školního vzdělávacího programu pro žáky základní školy speciální se ve školním roce 2019-2020 učili žáci všech desíti ročníků (včetně žáků s rehabilitačním vzdělávacím programem podle RVP ZŠS, díl II.). ŠVP pro obor střední školy Praktická škola jednoletá platí od září 2012.

Školní vzdělávací program byl závazný také pro činnost ve školní družině po celý školní rok 2019-2020.

3. Personální zajištění činnosti školy

Z úkolů, pro které byla zřízena Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace, je zřejmé, že skladba pracovníků bude v některých kritériích odlišná od personálního složení ve školách hlavního vzdělávacího proudu.

Organizační pavouk Základní školy a Praktické školy Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace platný v průběhu školního roku 2019-2020

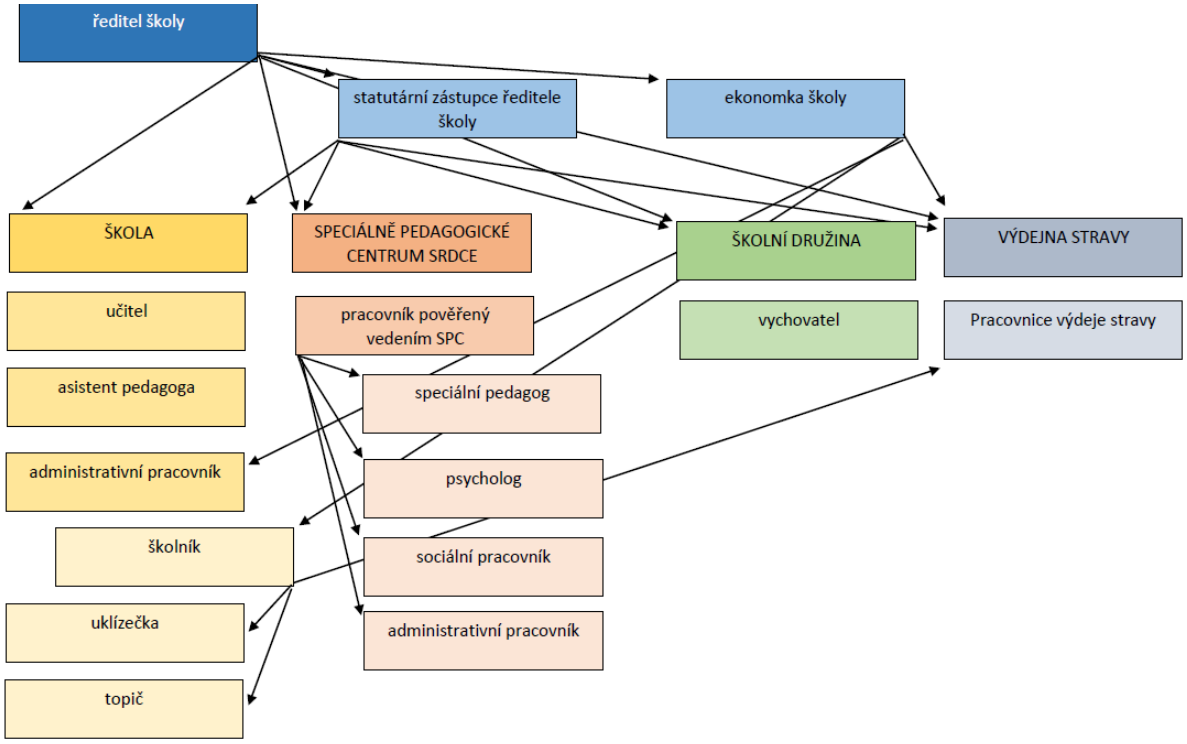

Stejně, jako ve kterékoli organizaci zajišťující vzdělání osob na všech stupních se dělí její zaměstnanci na dvě základní skupiny. Úkoly Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace plní pracovní kolektiv, který se skládá z pedagogických a nepedagogických pracovníků. Vzhledem k tomu, že hlavním úkolem školy

je poskytování vzdělání, je logické, že podstatná část zaměstnanců Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace spadá do skupiny pedagogických pracovníků. Mezi pedagogické pracovníky školy se patřili ve školním roce 2019-2020 učitelé, vychovatelé, asistenti pedagogů, psychologové a speciální pedagogové ve speciálně pedagogickém centru.

Učitelé vzdělávali žáky v základní škole, základní škole praktické, základní škole speciální a ve střední škole – obor praktická škole jednoletá.

Vychovatelé zajišťovali provoz ve školní družině. Téměř dvě desítky let byli vychovatelé také standardní částí týmů, které vzdělávaly žáky ve třídách základní školy speciální s rehabilitačním vzdělávacím programem, případně tvořili pracovní pár s učitelem v přípravném stupni základní školy speciální. Se změnou financování regionálního školství, které začalo platit od 1.1.2020 se s vychovateli v těchto třídách přestalo počítat. Vedení školy přizpůsobilo organizaci školy tak, aby ve školním roce 2019-2020 měli vychovatelé své pracovní úvazky pouze ve školní družině.

Škola, která vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami musí být nezbytně posílena při všech svých činnostech v pedagogické oblasti asistenty pedagoga. Blíže se k této kategorii pedagogických pracovníků bude věnovat další část výroční zprávy o činnosti školy.

Nedílnou součástí Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace je Speciálně pedagogické centrum Srdce. Školské poradenské zařízení svou činnost ve školním roce 2019-2020 zajišťovalo prostřednictvím tří speciálních pedagožek, dvou psycholožek, sociální pracovnice a také zaměstnankyní, která zajišťovala úkoly v oblasti administrativy.

Poslední skupinou, ale nepochybně stejné důležitou pro chod školy, byli správní zaměstnanci – ekonomka školy, školník, administrativní pracovnice (plnila úkoly související s ekonomikou zařízení, majetkovou správou), pracovnice výdeje stravy a uklízečky, topič jako sezonní zaměstnanec.

a) zaměstnanci podle kategorií

Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace je zařízením, které má svou činnost rozloženu do poměrně širokého spektra činností. Ve školním roce 2019-2020 poskytovala příspěvková organizace základní vzdělání a základy vzdělání v oborech základní škola (ZŠ a ZŠP) a základní škola speciální ZŠS a ZŠS – třídy s rehabilitačním vzdělávacím programem). Střední vzdělání získávali žáci v oboru praktická škola jednoletá. Součástí školy byla také školní družina a Speciálně pedagogické centrum Srdce, které poskytovalo své diagnostické, poradenské a diagnostické služby dětem, žákům a jejich zákonným zástupcům v opavském a bruntálském regionu (klienti s tělesným postižením). V době po vyučování byla k dispozici oddělení školní družiny. Činnost školy zajišťovala po provozní stránce skupina správních zaměstnanců.

Celkový počet pracovníků zařízení byl v uplynulých letech poměrně stabilní. Největší nárůst zaměstnanců v minulosti přinesl rok 2015, kdy došlo ke sloučení Základní školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace a Základní školy, Opava, Dvořákovy sady 4, příspěvková organizace. Od té doby se stav zaměstnanců pohybuje okolo 50 celých úvazků přepočtených na jednoho zaměstnance. Až od školního roku 2019-2020 došlo k navýšení počtu zaměstnanců o přibližně dva přepočtené celé úvazky. Navýšení počtu zaměstnanců bylo

způsobeno potřebou vyššího počtu asistentů pedagogů u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a také se měnily počty pracovníků v SPC.

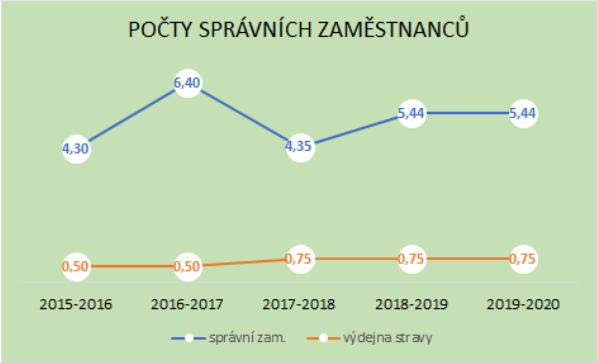

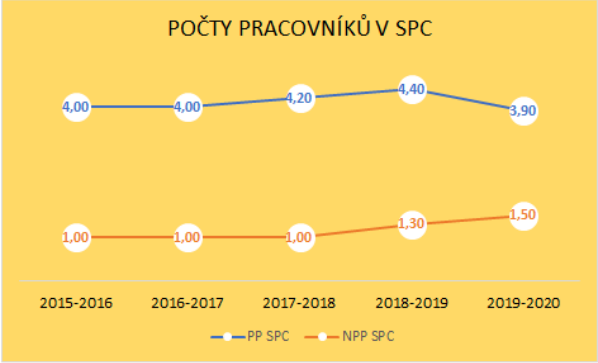

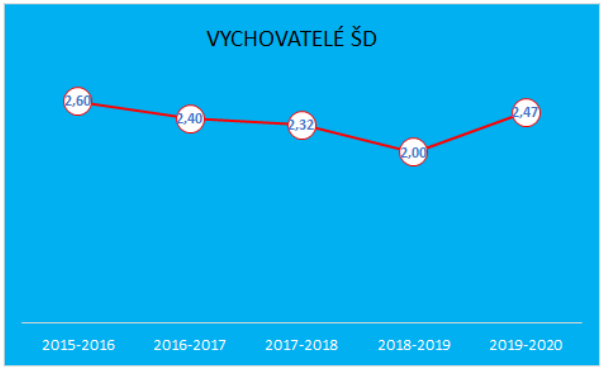

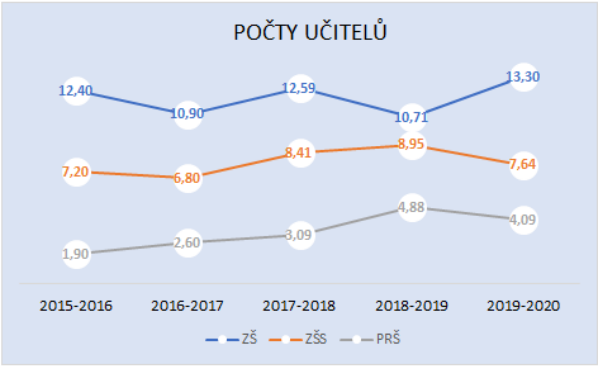

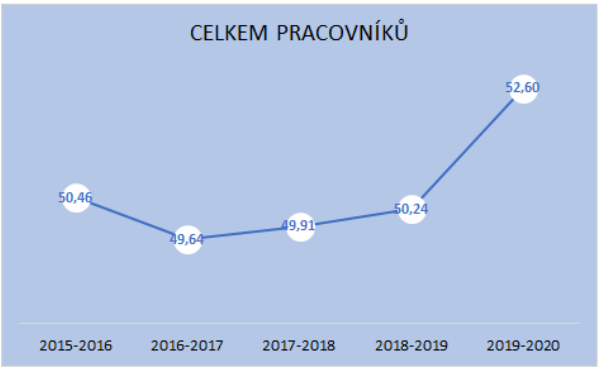

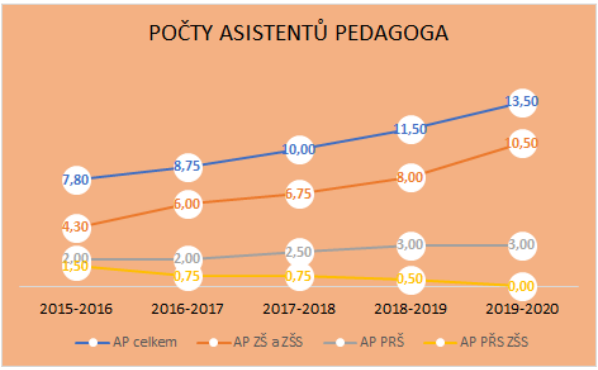

Oproti minulým letům se navýšil počet nepedagogických pracovníků v SPC. Standardně působila v SPC Srdce jedna sociální pracovnice, enormně vysoká míra administrativních úkonů přiměla vedení organizace k navýšení úvazku administrativní pracovnice. Ve školním roce 2019-2020 administrativu v SPC zajišťovaly dvě pracovnice na zkrácený úvazek. Ke změnám úvazků došlo také u psycholožek, které měly úvazky nižší než jedna celá. Výšku jednotlivých úvazků i reálný počet pracovníků ve školním roce 2019-2020 ovlivňovala i skutečnost, že několik pracovnic v minulosti odešlo na mateřské dovolené a bylo potřeba za ně hledat náhradu. V průběhu loňského školního roku se také jedna psycholožka z mateřské dovolené vrátila do pracovního poměru, nicméně žádala velmi malý úvazek. Na pozici psychologa do školského poradenského zařízení je poměrně obtížné přijmout kvalifikovaného, zkušeného a nadšeného člověka, protože platovým zařazením školství nemůže konkurovat jiným odvětvím, soukromé sféře, případně pracovním úvazkům placeným nestandardně v rámci různých projektů.

Vychovatelé ve školním roce 2019-2020 již plně zajišťovali pouze činnost oddělení ve školní družině. V organizaci školy na školní rok 2019-2020 rozhodlo vedení školy, podle zájmu žáků o docházku do ŠD, že budou fungovat čtyři oddělení školní družiny. I proto se navýšil počet úvazků v ŠD přibližně o 0,5 úvazku oproti minulému školnímu roku.

Nejpočetnější kategorií zaměstnanců byli i ve školním roce 2019-2020 učitelé. Celkově se přepočtený počet učitelů oproti minulému školnímu roku nijak zvlášť nezměnil, došlo k navýšení o přibližně půl úvazku. Důvodem byl počet tříd v jednotlivých oborech vzdělávání, rozhodnutí o dělení hodin v naukových předmětech základní školy. Úvazky vyučujících byly postaveny tak, aby maximálně zohledňovaly zájmy žáků. Učitelé s kvalifikací speciálního pedagoga jsou aprobováni pro výuku všech předmětů u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Učitelky a učitelé měli svou přímou vyučovací povinnost většinou rozdělenu do více oborů vzdělávání (základní škola, základní škola praktická, základní škola speciální). Vyučující se střídali také u žáků střední školy v oboru praktická škola jednoletá. Jen minimální část hodin byla vyučována nekvalifikovaně, protože najít na krátký úvazek speciálního pedagoga je v aktuální situaci takřka nemožné. Žádali jsme o pomoc i na úřadu práce, nicméně, ani tam nám nebyli schopni dát tip na kvalifikovaného učitele, který by byl ochoten vzdělávat naše žáky. Vedení školy znovu před zahájením školního roku 2019-2020 řešilo, jak vyhovět současným požadavkům na kvalifikaci pedagogických pracovníků v organizaci. Na druhém stupni základní školy měli vyučovat kolegyně a kolegové se specializací na jednotlivé předměty. Zároveň by ovšem mělo jít o absolventy magisterského studia speciální pedagogiky. Dosáhnout takovéhoto stavu je ovšem v současné době nereálné. Téměř všichni učitelé v Základní škole a Praktické škole, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace jsou absolventy magisterského studia speciální pedagogiky, což je opravňuje kvalifikovaně vyučovat na prvním stupni základní školy. Pouze minimum z pedagogického sboru má specializaci na některý z předmětů. Ve školním roce 2019-2020 tak pouze dva učitelé plně vyhovují požadavkům zákona o pedagogických pracovnících na vzdělávání žáků ve škole zřízené podle §16, odst.9 školského zákona. Vedení školy nemá například šanci získat kvalifikovaného učitele např. chemie, fyziky na dvě nebo tři hodiny týdně. Aktuální stav pouze dokumentuje, že změny, které stát ve školské politice nastartoval, nebyly zcela promyšlené a nebyly zohledněny veškeré důsledky, které společné vzdělávání a změny v rámcovém vzdělávacím programu pro základní školy přinesou.

Asi nejzásadnější změnu vnesl školní rok 2019-2020 do skupiny asistentů pedagoga. Asistentky pedagoga, protože v našem zařízení jde pouze o ženy, v minulosti každoročně podepisovaly pracovní smlouvy, protože jejich zaměstnání v zařízení podmiňovala přítomnost žáka, který měl školským poradenským zařízením doporučeno jako podpůrné opatření posílení personálního obsazení ve třídě asistentem pedagoga. Proto vedení školy v minulosti tvořilo třídní kolektivy ne tak, jak by to opravdu bylo pro jednotlivé žáky optimální, ale podle toho, který žák měl k sobě přiznaného asistenta pedagoga a k němu se přiřazovali další dívky a chlapci. Nový způsob financování regionálního školství a s ním spojené úpravy legislativy přinesly pozitivní změny pro zapracování asistentů pedagoga do vzdělávacího procesu. Od školního roku 2019-2020, vlastně reálně od 1.1.2020, měly školy zřízené podle §16, odst.9 školského zákona jasno, kolik asistentů pedagoga může zaměstnat. Prostřednictvím výpočtu PHAmax (maximální počet hodin přítomnosti asistenta pedagoga ve vyučování a při činnosti školní družiny, který škole proplatí MŠMT) bylo jasné, kolik pracovníků si škola může dovolit. Výhodné je pro ředitele škol také to, že s hodinami a přidělováním asistentů pedagoga do jednotlivých hodin a do ŠD může nakládat podle svého uvážení a práce skupiny asistentů

pedagoga se stává efektivnější. Naše zařízení muselo vyhodnotit, zda ufinancuje navýšení počtu AP od září do konce školního roku (v opačném případě by bylo potřeba žádat o pomoc zřizovatele). Vzhledem k dostatečným rezervám a dobré finanční politice vedení v oblasti mezd se podařilo nárůst úvazků asistentů pedagogů ustát. Od 1.1.2020 byly námi požadované úvazky (hodiny přímé pedagogické činnosti AP) zohledněny při sestavování rozpočtu na mzdy pro naši školu.

I v minulosti jsme v naší škole byli zvyklí na přítomnost asistentů pedagoga ve třídách základní školy speciální (včetně tříd přípravného stupně ZŠS a přípravné třídy) a v praktické škole jednoleté. V posledních letech je však bezpodmínečně nutná přítomnost asistentů pedagoga i v některých třídách základní školy. Jak již bylo zmíněno, žáky naší školy se stále častěji stávají dívky a chlapci, kteří kromě mentálního postižení, mají diagnostikovánu psychiatrickou poruchu, případně se u nich projevují závažné poruchy chování. Pro tyto obtíže musí být nápomocen vyučujícími i další pedagog – asistent pedagoga. I přes navýšený počet pracovníků na pozici asistenta pedagoga, je průměrný počet žáků s postižením na jednoho asistenta několikanásobně vyšší, než je tomu u poměru asistent pedagoga na počet žáků ve školách běžného vzdělávacího proudu. Tam jde, zpravidla, o poměr jeden asistent pedagoga na jednoho žáka.

Také proto jsme byli spokojeni se způsobem, jakým jsou nově financováni asistenti pedagoga v našem typu škol. Vedení školy přistoupilo k nárokování mzdových prostředků na asistenty pedagoga velmi zodpovědně a hospodárně. Nevyčerpalo zdaleka všechny mzdové prostředky na AP, které by, podle počtu tříd a žáků, mohly být pro rok 2020 požadovány. Aktuální řešení personálního zajištění vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v oblasti asistentů pedagoga vyhovuje pracovníkům (mohou být zaměstnáni na dobu neurčitou a nemusí se každý rok obávat, zda nebudou muset hledat novou práci), vedení školy (školy si dokáží vypočítat nárok na tuto skupinu pracovníků a mohou pracovní úvazky upravovat podle potřeb školy) i žákům (ve třídách se nestřídají každý rok noví asistenti pedagoga).

U skupiny správních zaměstnanců nedošlo, oproti minulému školnímu roku, k zásadním změnám. Ekonomka školy (úvazek 1,00) se vypořádávala v průběhu školního roku s ekonomickou stránkou provozu zařízení. V její kompetenci byly hospodářské záležitosti, stejně jako personální oblast (zpracování mezd, personalistika). Na celý úvazek byl zaměstnán školník, který měl za úkol pečovat o hlavní budovu školy, stejně jako o nemovitosti v celém areálu školy a na školním pozemku v Opavě. V průběhu školního roku 2019-2020 v organizaci pracovaly čtyři uklízečky (celkový úvazek 3,25). Ve školním roce 2019-2020 byl ve škole opět realizován projekt „obědy zdarma“. Pracovnice výdeje stravy měla úvazek 0,75. V této souvislosti je potřeba poznamenat, že projekt, kdy vybraní žáci dostávají zdarma obědy, jistě pomáhá sociálně slabým rodinám, nicméně, organizace, které se do projektu zapojily, nebyly ničím bonifikovány. Tím je myšleno, že výrazný nárůst počtu obědů nebyl zohledněn navýšením normativu na mzdu zaměstnankyně výdejny stravy a už vůbec není pamatováno na nárůst pracovních povinností při administraci projektu (pravidelné kontroly faktur a třídních knih, evidence dluhů ze strany rodičů, kteří neplní své povinnosti a děti často neodhlašují při nepřítomnosti ve škole a podobně). Na poloviční úvazek pracovala administrativní pracovnice, která měla za úkol zabývat se správou majetku.

b) Kvalifikovanost pedagogických pracovníků ve školním roce 2019-2020

Počty pracovníků přepočtené na úvazky (podle stavu k začátku školního roku)						
		2015	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
škola (učitelé)	ZŠ+ZŠP	12,40	10,90	12,59	10,71	13,13
	ZŠS	7,20	6,80	8,41	8,95	7,64
	PŘS + PT	2,20	1,90	0,90	1,00	0,00
	PRŠ	1,90	2,60	3,09	4,88	4,09
	Celkem učitelé	**23,7**	**22,2**	**24,99**	**25,54**	**24,86**
vychovatelé	ŠD	2,60	2,40	2,32	2,00	2,47
	ZŠS	1,50	1,50	1,50	0,70	0
	PŘS ZŠS	0,70	0,70	0,80	0,70	0
	Celkem vychovatelé	**4,8**	**4,6**	**4,62**	**3,4**	**2,47**
asistenti pedagoga	ZŠS a ZŠ	4,30	6,00	6,75	8,00	11,5
	PŘS ZŠS+PT	1,50	0,75	0,75	0,50	0,00
	PRŠ	2,00	2,00	2,50	3,00	2,00
	Celkem asitenti ped.	**7,8**	**8,75**	**10**	**11,5**	**13,5**
SPC	pedag.prac.	4,00	4,00	4,20	4,40	3,90
	neped.prac.	1,00	1,00	1,00	1,30	1,50
	Celkem prac. SPC	**5**	**5**	**5,2**	**5,7**	**5,4**

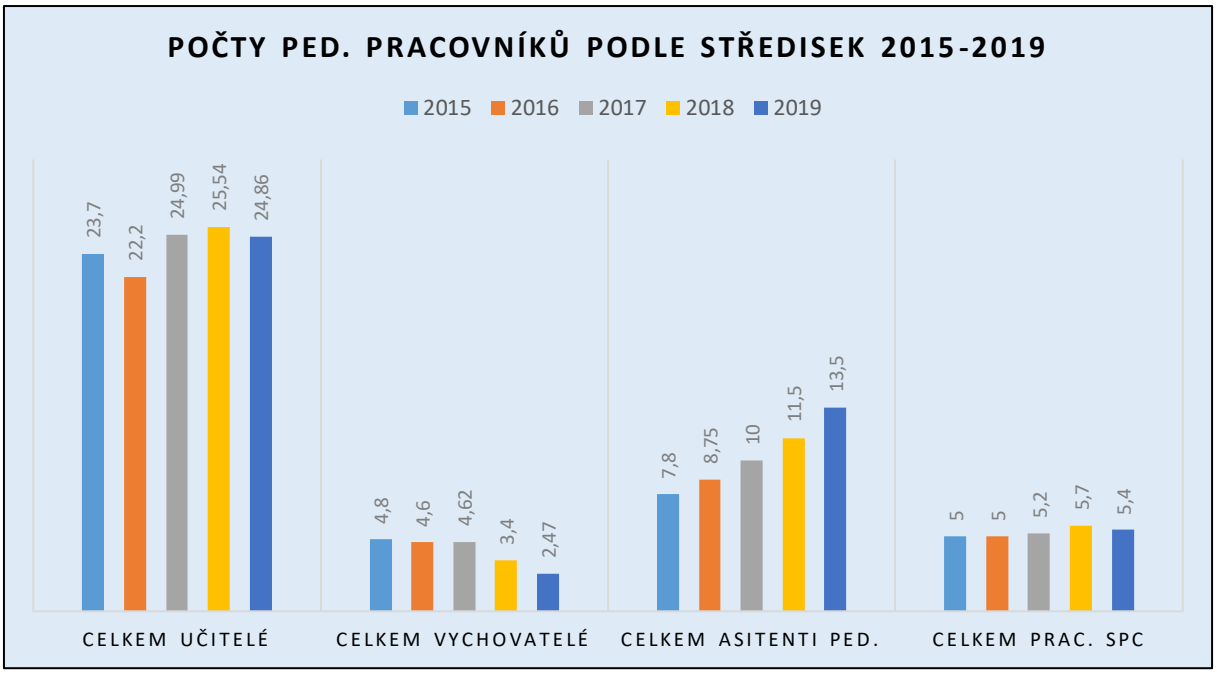

Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace je zařízením, jehož úkolem je vzdělávat žáky s mentálním postižením a poskytovat poradenský servis poradenský servis osobám s mentálním a tělesným postižením. Jde o školu zřízenou podle §16, odst.9 školského zákona. Proto dbá vedení Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace na kvalifikovanost pracovníků ve všech profesních skupinách. Ve školním roce 2019-2020 nedošlo, oproti minulému školnímu roku, k žádným zásadním měnám ve složení pracovního kolektivu.

Z výše uvedené tabulky s počty pracovníků a grafickém znázornění vývoje počtu zaměstnanců podle jednotlivých středisek je zřejmé, že nejpočetnější skupinou jsou učitelé. Přepočtený počet učitelů za posledních pět let nevykazuje žádné mimořádné výkyvy. Počet učitelů je závislý na počtu žáků a tříd v tom kterém školním roce. Mezi nejnižším a nejvyšší počtem učitelů za pět let je rozdíl dvou přepočtených pracovních úvazků. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je náročné také pro kvalifikační kritéria, která musí splňovat učitelé škol zřízených podle §16, odst. 9 školského zákona. Kdybychom měli zcela vyhovět požadavku zákona o pedagogických pracovnících, potýkali bychom se s naprostým nedostatkem pedagogů. Podle aktuálně platné legislativy by v našem typu škol měli učit pracovníci s kvalifikací speciálního pedagoga a zároveň by na druhém stupni základní školy měli být vyučující s aprobacemi jednotlivých předmětů. Záměr, že ředitel školy získá například vyučujícího s aprobací pro chemii (učí se u nás tři hodiny týdně) a zároveň půjde o speciálního pedagoga, je prostě nerealizovatelný. Pravidelně před začátkem školního roku poptává vedení školy zájemce s odpovídající kvalifikací pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami také na úřadu práce. Prozatím marně. I z tohoto důvodu ve školním roce 2019-2020 byli zaměstnáni dva pracovníci, kteří nemají odpovídající kvalifikační předpoklady (mají sice doplňující studium speciální pedagogiky ke svému střednímu vzdělání, ale nemají odpovídající vysokoškolské magisterské studium) Celkový úvazek dvou nekvalifikovaných zaměstnanců byl 1,4 přepočteného úvazku, jedná se cca o 5% nekvalifikované odučených hodin za školní rok 2019-2020. Navíc, řada hodin byla realizována formou tandemové výuky, kde nekvalifikovaný pedagog byl ve třídě s plně kvalifikovaným učitelem.

Stejně tak nebyl výrazný rozdíl v počtu pracovníků u kolektivu Speciálně pedagogického centra Srdce. Tam je odchylka mezi nevyšším a nejnižším počtem pracovníků 0,7 přepočteného úvazku. Rozdíly v uplynulých pěti letech jsou způsobeny odchody žen mladšího věku plnit mateřské povinnosti. Místo nich nastoupily pracovnice, které mají pracovní povinnosti i na jiných místech, proto se každoročně mění konečný počet přepočtených zaměstnanců v SPC.

Zajímavější je vývoj počtu zaměstnanců v dalších dvou kategoriích. Počet vychovatelů v Základní škole a Praktické škole, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace za posledních pět let klesl o téměř čtyřicet procent. Příčinou jsou legislativní změny v uplynulém období. V roce 2015 bylo naprostou samozřejmostí, že ve třídách přípravného stupně základní školy speciální nebo ve třídách základní školy speciální s rehabilitačním vzdělávacím programem byl vychovatel jako standardní pedagog zároveň s učitelem, případně byl ve třídě i asistent pedagoga. Proto část vychovatelů byla dopoledne ve třídách a část úvazku dobírala v rámci činnosti školní družiny, zatímco další vychovatelé měli větší úvazek pouze ve školní družině. S příchodem nového financování regionálního školství již nebylo možné mít ve třídě zároveň s učitelem vychovatele. Ve výuce jsou akceptovány pouze dvě pracovní pozice – učitel a asistent pedagoga. O vhodnosti pravidel můžeme sice polemizovat, nicméně, museli jsme se jimi začít řídit. Proto od roku 2018 došlo k výraznému poklesu přepočtených pracovních míst na pozici vychovatele. Ti se v současné době věnuji pouze zajišťování činnosti školní družiny při Základní škole a Praktické škole, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace.

Jako obvykle, svůj vývoj má skupina asistentů pedagoga. Také ve školním roce 2019-2020 působila v Základní škole a Praktické škole, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace početně silná skupina asistentů pedagoga. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je dnes nemyslitelné bez pomoci dalšího pedagogického pracovníka ve třídě. Přítomnost asistentů pedagoga ve třídě postižených žáků se datuje již od poloviny devadesátých let minulého století. Na školách se v řádech jednotek objevovali asistenti

financovaní z různých programů, projektů, byli účelově určeni ke skupinám žáků. Postupem času se místa asistentů pedagoga ustálila a rozdílné bylo pouze financování a podmínky, kdy byla přítomnost asistenta pedagoga ve vyučování akceptována. Do konce školního roku 2018-2019 byla přítomnost asistenta pedagoga ve třídě svázána s konkrétním žákem, kterému doporučilo jako podpůrné opatření personální podporu dalším pedagogickým pracovníkem školské poradenské zařízení. Docházelo tak k situacím (i na naší škole), kdy se kolektivy tříd tvořily podle toho, který žák měl k sobě asistenta pedagoga a ne tak, aby to maximálně vyhovovalo žákům. Od školního roku 2019-2020 bylo možné začít přemýšlet o jiné organizaci činnosti asistentů pedagoga. S příchodem nového financování regionálního školství se pro školy zřízené podle §16, odst.9 školského stali asistenti pedagoga standardní součástí personálního zajištění vzdělávání. Stejně, jako se vypočítá PHmax pro výuku (maximální počet hodin, které může škola nárokovat na základě organizace školy na daný školní rok), ví ředitel školy, kolik hodin přímé pedagogické činnosti může nárokovat také pro skupinu asistentů pedagoga. Pro asistenty pedagoga tato změna přinesla také pozitivní změnu v tom, že od roku 2020 může ředitel školy navrhnout osvědčenému pracovníkovi pracovní smlouvu na dobu neurčitou, zatímco podle končících pravidel neměli asistenti pedagoga nikdy jistotu, že s koncem školního roku neskončí i jejich pracovní poměr (např.se mohl odstěhovat žák, ke kterému byli přiřazeni).

Je potřeba zmínit, že pracovní náplň, která je popsána v katalogu prací, nemůže obsáhnout veškerou činnost, s níž se setkávají asistenti pedagoga na naší škole. Jestliže se pracovní náplň asistenta pedagoga v běžné škole dá poměrně přesně vymezit a popsat, obvyklý pracovní den asistenta pedagoga na naší škole s sebou přináší řadu činností a situací, se kterými se kolegové ve škole většinového vzdělávacího proudu nesetkávají. Postižení našich žáků s sebou nese často nevyzpytatelné chování dětí, častou inkontinenci u žáků, specifické potřeba při stravování (krmení žáků, nestandardní strava a podobně). Počet zaměstnanců školy, kteří pracují ve funkci asistenta pedagoga pozvolna narůstá. Není to proto, že by vedení Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace prostopášně využívalo možností, které skýtá nový způsob financování regionálního školství. Zvyšující se počet asistentů pedagoga s sebou nese úroveň žáků, kteří do naší školy v současné době přicházejí. Jestliže v minulých školních letech byli asistenti pedagoga výhradně ve třídách základní školy speciální, ve školním roce 2019-2020 byly asistentky také ve třídách základní školy. Dívky a chlapci, kteří do našeho zařízení v poslední době chodí z běžných základních škol, mají, kromě problémů se zvládáním učiva, velmi často závažné poruchy chování, mnohdy jde o žáky s diagnózou psychiatrického nemocnění. V těchto případech je nezbytná přítomnost asistenta pedagoga, aby pomáhal vyučujícím zvládat nejen velmi náročnou výuku, ale mnohdy i vypjaté situace v hodinách i o přestávkách.

c) Praxe u pedagogických pracovníků

Pro školní rok 2019-2020 sestavilo vedení Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace kolektiv pedagogických a nepedagogických zaměstnanců tak, aby organizace byla schopna plnit úkol, pro který je zřízena.

Nejpočetnější skupinou byli učitelé. Oproti předešlému školnímu roku nedošlo k zásadním změnám. Nově nastoupily do školy kolegyně, která patří do mladší věkové skupiny. Vzhledem k tomu, že změny v kolektivu zaměstnanců školy jsou spíš výjimečné, není překvapením, že změn nebylo více. Výhodou pedagogického sboru Základní školy a Praktické

školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace je nepochybně jeho zkušenost. Jednotliví učitelé mají dlouholetou zkušenost s prací u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedení školy dbalo i ve školním roce 2019-2020, aby co nejvíce hodin bylo vyučováno kvalifikovaně. Vzhledem k tomu, že školní rok 2019-2020 byl prvním rokem, kde se projevilo nové financování regionálního školství, školy si mohly určit, kolik hodin odučí, aby žáci měli co největší komfort, bylo potřeba více vyučujících. Z celkového počtu 25,05 přepočtených úvazků učitelů v základní škole a střední škole, bylo pouze 1,36 odučeno nekvalifikovaně (jeden učitel má pedagogické vysokoškolské vzdělání ukončené bakalářským titulem, další kolegyně má střední školu s kvalifikací pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami). Oba nekvalifikovaní učitelé byli seznámeni s potřebou dokončit si kvalifikační předpoklady tak, aby mohli i v dalším období působit na pozici učitele.

Největší změny nastaly u skupiny asistentů pedagoga, když jsme rozšířili jejich počet oproti uplynulému školnímu roku. Všechny asistentky pedagoga vyhovovaly kvalifikačním požadavkům na práci asistenta pedagoga ve škole zřízené podle §16, odst.9 školského zákona.

Poměrně dost změn jsme, stejně jako v minulém školním roce, registrovali v průběhu školního roku 2019-2020 ve speciálně pedagogickém centru, kde byla potřeba najít náhradu za psycholožky, které odcházely na mateřskou dovolenou. Naopak se vracela kolegyně po skončení mateřských povinností, přijímali jsme novou administrativní pracovnici do SPC. Všechny pracovnice speciálně pedagogického centra vyhovovaly svým vzděláním kvalifikačním kritériím pro výkon jednotlivých funkcí v SPC.

Stabilní pracovní kolektiv s sebou nese výhody, ale má také jistou negativní stránku. Vedení školy usiluje o to, aby byly rovnoměrně zastoupeny všechny věkové vrstvy v jednotlivých kategoriích zaměstnanců, ale naše škola věrně kopíruje trend složení pedagogických sborů ve školách v celé republice. Obměna pracovníků ve školách závisí spíše na rozhodnutí pracovníka, že změní pracoviště, než na možnosti vedení škol vybírat si pracovníky na příslušné pozice podle potřeby a záměru.

4. Údaje o přijímacím řízení, správní řízení na škole

Ředitel Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace ve školním roce 2019-2020 vyhlásil zápis k plnění povinné školní docházky s nástupem 1.9.2020. V hodnoceném školním roce byla situace se zápisem k plnění povinné školní docházky velmi specifická. Na jaře 2020 zasáhla celý svět epidemie virem Covid 19. V březnu 2020 vláda přerušila činnost škol a školských zařízení v celé České republice. Při vyhlášení tohoto opatření si řada pracovníků vzpomněla na události z minulé doby, kdy byly vyhlašovány mimořádné prázdniny z různých důvodů – epidemie chřipky, nedostatek topiva ve školách a podobně. Vždy škol o několikadenní, případně až dvoutýdenní přerušení činnost. Nikdo nepředpokládat, že školy budou ochromeny až do konce školního roku. Bohužel, do zmíněného období spadal i zápis k plnění povinné školní docházky ve školním roce 2020-2021. Ministerstvo školství vydalo pokyny k realizaci zápisů dálkovou formou. Vedení školy připravilo zápisové listy, které vypisovali zákonní zástupci a odevzdávali formou poštovních zásilek nebo ukládali do schránky u školy. Pochopitelně, díky zákazu osobního kontaktu řada dokumentů nebyla kompletních, scházela potřebná doporučení příslušných školských poradenských zařízení, která také pracovala v omezeném režimu. Celkem se k zápisu v Základní škole a Praktické škole, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace přihlásilo prostřednictvím zákonných zástupců 13 dívek a chlapců. Na první pohled se jedná o poměrně velkou skupinu

žáků. Dva žáci žádali, a měli potřebné žádosti i doporučení školského poradenského zařízení i stanovisko odborného lékaře, o odklad povinné školní docházky. Ostatní žáci byli ředitelem školy přijati k plnění povinné školní docházky v Základní škole a Praktické škole, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace. Vesměs šlo o klienty Speciálně pedagogického centra Srdce nebo SPC Ostrava, Kpt. Vajdy (pro autismus). Jejich vřazení do školy odpovídalo intelektu a schopnostem jednotlivých dětí. Ředitel školy vydal správní rozhodnutí o vřazení do školy k plnění povinné školní docházky od začátku školního roku 2020-2021 (viz tabulka níže). Protože není striktně určeno, že žák má jít k zápisu do jedné základní školy, ve které pak nastoupí k plnění povinné školní docházky, v několika případech jsme věděli dopředu, že zápis v naší škole je pouhým náhradním řešením, kdyby dítě nebylo přijato k docházce v jiné škole, o kterou mají zákonní zástupci dítěte zájem. Vedení školy tak znovu nemělo jistotu, kolik dětí ve skutečnosti nastoupí na začátku školního roku do naší školy. Téměř do začátku školního roku 2020-2021 nebylo jasné, zda budeme moci otevřít první ročník základní školy. Nakonec čtyři žáci, kterým bylo vystaveno rozhodnutí o přijetí k docházce do první třídy základní školy, u nás nenastoupili a plní povinnou školní docházku v jiné opavské škole.

Údaje o zápisu do k plnění povinné školní docházky v dubnu 2020:

CELKEM U ZÁPISU	ZAPSÁNO DO ZŠP	ZAPSÁNO DO ZŠS	ODKLAD POVINNÉ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY	JINÝ ZPŮSOB VZDĚLÁVÁNÍ (§42 ŠKOLSKÉHO ZÁKONA)
13	5	6	2	0

Údaje o přijímacím řízení pro přijetí do střední školy pro školní rok 2020-2021:

Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace vykonává i činnost střední školy v oboru praktická škola jednoletá. K přijetí do střední školy do oboru Praktická škola jednoletá pro školní rok 2020-2021 se přihlásili celkem 3 žáci.

Již několik let usiluje škola o to, aby se k docházce v oboru praktická škola jednoletá hlásili pouze žáci, kteří budou schopni plnit výstupy ŠVP. Škola je dlouhodobě pod jistým tlakem zejména zákonných zástupců žáků, kteří absolvovali povinnou školní docházku v oboru základní škola speciální. Jejich postižení je natolik výrazné že nemohou objektivně zvládnout nároky kladené na absolventy oboru praktická škola jednoletá. Jejich rodiče však usilují o přijetí do střední školy, která má nahradit péči o nezletilého místo stacionáře nebo jiného zařízení, kterých není v Opavě a okolí dostatek. Nehledě na to, že jde, v drtivé většině případů, o placenou službu, zatímco docházka do střední školy je bezplatná. I když chápeme složitou situaci rodin, které pečují o postiženého jedince, snažíme se udržet úroveň vzdělávání v naší střední škole na takové úrovni, jakou po nás požaduje školní vzdělávací program.

Měli jsme pro přijímací řízení stanovena kritéria, jejich součástí byl opět tak zvaný motivační pohovor. Zveme si rodiče a potenciální žáky na setkání s budoucími vyučujícími, kteří seznamují účastníky schůzky s nároky školy, jsou připraveny úkoly, na kterých si mohou uchazeči ověřit, zda na ně stačí. Vyučující posuzují, zda je uchazeč vhodným adeptem na přijetí, jestli bude schopen splnit základní výstupy vzdělávacího programu. Rodiče žáků, kteří jsou po celou dobu přítomni motivačnímu pohovoru mohou srovnat výkony svého dítěte s ostatními účastníky. Na jaro 2020 byl připraven den otevřených dveří pro potenciální uchazeče o přijetí do střední školy pro následující školní rok. Nakonec, vlivem zmiňovaných opatření v době epidemiologického ohrožení státu byla akce odvolána. Přijímací řízení tak proběhlo pouze administrativním způsobem. Škole byly doručeny přihlášky, postupně také doporučení ke

vzdělávání vypracovaná příslušným školským poradenským zařízením a ředitel školy žáky přijal ke studiu.

CELKEM PŘIHLÁŠENÝCH	PŘIJATO	NEPŘIJATO	PODALO ODVOLÁNÍ PROTI NEPŘIJETÍ	VYHOVĚNO ODVOLÁNÍ
3	3	0	0	0

Počty vydaných rozhodnutí za školní rok 2019-2020:

ROZHODNUTÍ ŘEDITELE ZŠ	POČET	ODVOLÁNÍ PROTI ROZHODNUTÍ
Zamítnutí žádosti o IVP	0	0
Zamítnutí žádosti o přeřazení žáka nebo studenta do vyššího ročníku	0	0
Přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání a ukončení předškolního vzdělávání	0	0
Zařazení dítěte do přípravného stupně základní školy speciální	0	0
Zařazení dítěte do přípravné třídy základní školy	0	0
Zamítnutí žádosti o odklad povinné školní docházky	0	0
Převedení žáka do odpovídajícího ročníku základní školy	0	0
Přijetí k základnímu vzdělávání	11	0
Přijetí ke vzdělávání ve střední škole	3	0
Podmínečné vyloučení a vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení	0	0
Povolení a zrušení povolení individuálního vzdělávání	0	0
	18	**0**

Veškerá správní rozhodnutí v průběhu školního roku 2019-2020. byla vydána v souladu s platnými právními normami. Při změně vzdělávacího programu byla důsledně dodržována legislativa, ředitel rozhodoval až po shromáždění všech potřebných dokladů ze strany zákonných zástupců žáků, školského poradenského zařízení, zákonní zástupci byli prostřednictvím informovaného souhlasu seznamováni se všemi důsledky při přijetí svého dítěte do školy zřízené podle §16, odst.9 školského zákona.

5. Údaje o výsledcích vzdělávání

Na začátku školního roku 2019-2020 přivítal ředitel Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace všechny žáky a přítomné zákonné zástupce a popřál jim co nejklidnější a nejspokojenější školní rok. Nikdo z přítomných netušil, co všechny společně čeká v průběhu následujících deseti měsíců.

Hlavním úkolem Základní školy a Praktické školy Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace ve školním roce 2019-2020 bylo poskytovat vzdělání žákům se zdravotním omezením. Organizace je primárně určena ke vzdělávání žáků s mentálním postižením (od lehkého po hluboké), žáky školy jsou však i dívky a chlapci, u nichž je mentální postižení rozšířeno o další defekt. Nejčastěji jde o různé formy autismu, tělesná postižení, smyslová postižení. Žáci se vzdělávají v oboru základní škola (základní škola a základní škola speciální – povinná školní docházka) a střední škola (praktická škola jednoletá).

Vzdělávání probíhalo ve školním roce 2019-2020 v hlavní budově školy a areálu, kde je ještě tělocvična, cvičná kuchyň, malý školní pozemek a dvůr na adrese Nám. Slezského odboje 361/3a. Výuka dále probíhala na školním pozemku Na Komendě v Opavě a využívali jsme přilehlé prostory u školy (zejména pro hodiny tělesné výchovy). Šlo o park na Nám. Slezského odboje a hřiště U Hedviky. Znovu jsme využili možnosti drobných úprav školního vzdělávacího programu tak, aby co nejvíce vyhovoval podmínkám školy a potřebám žáků.

Ve školním roce 2019-2020 nebyl otevřen přípravný stupeň základní školy speciální, protože se nepodařilo zajistit dostatek vhodných dětí předškolního věku, které bychom mohli připravit na povinnou školní docházku. Přípravný stupeň ZŠS nahrazuje poslední povinný rok předškolního zařízení. Věříme, že v budoucnu budeme moci přípravný stupeň základní školy otevřít, abychom dali šanci dětem dobře se připravit k nástupu do základní školy speciální, případně do základní školy.

Povinnou školní docházku plnili ve školním roce 2019-2020 žáci v oborech základní škola a základní škola speciální (byly poskytovány základy vzdělávání). V základní škole pracovaly třídy od prvního po osmý ročník již podle ŠVP zpracovaného podle RVP pro základní vzdělávání. Pouze devátý ročník byl ještě v režimu základní školy praktické (v této třídě se ještě vyučovalo pro dle vzdělávacího programu zpracovaného podle přílohy RVP pro lehké mentální postižení). Žáci základní školy speciální (vzdělávaní jak podle dílu I., tak i II. - ve třídách s rehabilitačním vzdělávacím programem) se vzdělávali podle vlastního školního vzdělávacího programu. Změn nedoznaly vzdělávací dokumenty pro žáky střední školy v oboru praktická škola jednoletá. Na prvním stupni základní školy byly čtyři třídy, z nichž jedna pracovala v odděleních (ve třídě byli žáci 1. a 2.ročníku). Další žáci byli vzděláváni ve třídách, kde byl vždy jeden ročník základní školy (základní školy praktické). V základní škole speciální, jak je obvyklé, byly kolektivy tříd tvořeny velmi různorodě věkově. Vždy ovšem tak, aby to vyhovovalo žákům. Ve školním roce 2019-2020 jsme ještě ve větší míře ve třídách druhého stupně základní školy a v základní škole praktické dělili řadu vyučovacích hodin, aby výuka byla co nejefektivnější.

Ve střední škole pracovaly ve školním roce 2019-2020 tři třídy praktické školy jednoleté. Snažili jsme se, dokud byli žáci střední školy ve škole a poté, když mohli docházet v omezené míře do školy na konci školního roku, abychom je co nejlépe připravili k závěrečným zkouškám v červnu 2020. Zkoušky byly opravdovým vyvrcholením snažení žáků, jejich zákonných zástupců i pedagogů školy o co nejkvalitnější přípravu žáků nejen na samotné zkoušky, ale na další cestu životem. Pro žáky střední školy v oboru praktická škola jednoletá byl minulý školní rok mimořádně náročný. Vzhledem k tomu, že se jednalo většinou o žáky, kteří se, kromě výrazného mentálního postižení, potýkali většinou i s dalšími problémy, bylo

přerušení činnosti škol v březnu 2020 vážným zásahem do života. Přes všechny obtíže byli všichni žáci, kteří byli u závěrečných zkoušek úspěšní. Celý závěr studia v oboru praktická škola jednoletá proběhl za přítomnosti rodičů a jejich spokojenost s výsledky a průběhem závěrečných zkoušek byla největší odměnou za péči, kterou pracovníci této události věnovali. Potěšilo nás, že většina absolventů naší střední školy chce pokračovat ve středním vzdělávání na praktické škole dvouleté. Rodiče našich žáků by byli velmi rádi, kdyby byla u nás ve škole zřízena i praktická škola dvouletá. Vedení školy opakovaně vysvětluje, že zřizovatel – Moravskoslezský kraj – pečlivě vyhodnocuje síť škol, které zřizuje, a optimalizuje ji tak, aby bylo vzdělávání pro všechny dostupné, ale také ekonomicky únosné. Do budoucna by bylo asi vhodné mít možnost vzdělávat středně těžce mentálně postižené žáky i v oboru praktická škola dvouletá v Základní škole a Praktické škole, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace, ale k tomu musí být příznivé podmínky (materiální, personální, zřizovatel bude mít zájem na rozšiřování nabídky středoškolského vzdělávání). V současné době je třeba konstatovat, že není reálné, aby praktická škola dvouletá v našem zařízení byla.

Pokud budeme vyhodnocovat konkrétní výsledky vzdělávání u našich žáků v průběhu školního roku 2019-2020, musíme vzít v potaz zaměření naší školy (škola zřízená podle §16,odst.9 školského zákona pro vzdělávání žáků s mentálním postižením), složení žáků (děti s mentálním postižením, kombinovanými vadami, autismem). Pro ilustraci, jak se nám dařilo plnit základní úkol naší organizace, snad nejlépe poslouží tabulky s přehledem prospěchu, absence a využívání udělování výchovných opatření na konci jednotlivých pololetí školního roku 2019-2020.

Při vzdělávání a hlavně hodnocení výsledků našich žáků pedagogové Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace i ve školním roce 2019-2020 přihlíželi k individuálním potřebám jednotlivých dívek a chlapců. Bylo využito klasické hodnocení známkami, stejně jako kombinované nebo kompletně slovní hodnocení. U slovního hodnocení je důležitá převoditelnost hodnocení na konkrétní známku. Máme stanovena pravidla a formulace v hodnocení tak, aby slovní hodnocení co nejlépe vystihovalo zvládnutí učiva žákem v jednotlivých předmětech s přihlédnutím k jeho schopnostem, možnostem, zdravotnímu omezení a zároveň mohlo být hodnocení vyjádřeno i známkou. Takovéto hodnocení bylo ve školním roce 2019-2020 využíváno zejména u žáků v základní škole speciální. V základní škole, základní škole praktické byla klasifikace obdobná, jako je tomu na školách většinového vzdělávacího proudu.

Školní rok 2019-2020 lze rozdělit na dvě části. Činnost Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace před vypuknutím coronavirové epidemie a po uzavření škol a školských zařízení v březnu 2020. V září 2020 byl školní rok 2019-20220 standardně zahájen a byla připravena organizace školy tak, aby bylo možné co nejlépe plnit úkoly, pro které je organizace zřízena Moravskoslezským krajem.

Do března 2020 probíhalo klasické vyučování, ve škole byla realizovány veškeré aktivity, které byly plánovány v oficiálním dokumentu Plán školy na školní rok 2019-2020. Učivo bylo probíráno v souladu se školním vzdělávacím plánem pro jednotlivé vzdělávací obory. Stejně tak probíhala činnost školní družiny. V březnu 2020 vypukla v celém světě epidemiologická krize, při jejímž řešení rozhodla vláda o přerušení činnosti škol a školských zařízení bez výjimky. Od poloviny března platil zákaz pohybu žáků po školách, pracovníci školy měli pracovat ve formě homeoffice. Okamžitě jsme přijali opatření, abychom mohli poskytovat vzdělání dálkovým způsobem. Vzhledem ke složení našich žáků jsme nemohli využívat některých způsobů, které byly běžné pro žáky většinového vzdělávacího proudu.

Na webových stránkách školy byl zřízen odkaz, kde byly zveřejňovány pravidelně informace pro žáky a jejich zákonné zástupce o aktuálním vývoji situace při vzdělávání a poskytování služeb školského poradenského zařízení. Žáci a jejich rodiče si mohli na webových stránkách školy najít plán výuky na příslušný týden. Každá třída měla svůj plán výuky, kde jednotliví vyučující uváděli, co se má opakovat, kde se mohou žáci obrátit na učebnici, pracovní list. Postupem času se učitelé zdokonalili ve vyhledávání ukázek, různých aplikací, vzdělávacích portálů na internetu a seznamovali s tím žáky a sami těchto moderních metod začali využívat v dálkové výuce. Již bylo zmíněno, že skladba našich žáků vyžadovala opravdu individuální přístup ke každému jedinci. Bylo třeba vyhodnotit, ve kterých rodinách je k dispozici internet, kde jsou žákům dostupné počítače, případně, zda vůbec v rodinách najdou žáci ze strany svých rodičů oporu při tomto náročném způsobu vzdělávání. Proto pro řadu žáků začali vyučující připravovat pracovní listy a další úkoly, které byla dopravovány do rodin klasickými poštovními zásilkami pravidelně jednou za měsíc. U schopnějších žáků, kteří měli k dispozici chytré telefony a byli schopni pracovat v některé z aplikací v rámci sociálních sítí, komunikovali s nimi učitelé tímto způsobem. I při vědomí, že to s sebou neslo jistá rizika v oblasti ochrany osobních údajů, je třeba hledání různých cest a způsobů, jak vyučovat žáky v době, kterou ještě nikdy nikdo nezažil, jako pozitivní a chvályhodné ze strany jednotlivých vyučujících. Jak se prodlužovala doba, a dalo se předpokládat, že se školy asi do konce školního roku neotevřou ve standardním režimu, zřídili jsme ve škole bezkontaktní místo, kde mohli žáci doručovat vypracované pracovní listy, splněné úkoly a podobně. Je třeba říci, že splněných úkolů se do školy vracelo opravdu málo a žáků, kteří se odpovědně zapojovali do dálkové výuky, bylo méně než těch, kteří vnímali čas, kdy byla přerušena činnost škol jako dlouhé prázdniny. V květnu bylo možno zahájit v omezeném režimu prezenční způsob výuky nejprve pro žáky střední školy a pak také pro žáky druhého stupně základní školy., Docházka byla dobrovolná, byla přijata přísná hygienická a organizační opatření. Do školy se vrátila pouze malá část žáků.

V průběhu školního roku 2019-2020 je možné standardně hodnotit pouze první pololetí, které proběhlo se vším všudy tak, jak jsme na činnost školy zvyklí. Výsledky vzdělání za první pololetí lze hodnotit jako uspokojivé. S čím spojeni být nemůžeme, je poměrně vysoký počet hodin neomluvené absence. Šlo sice pouze o jedince, u nichž jsme registrovali vysoký počet hodin neomluvené absence ve vyučování, ale špatný příklad to dávalo ostatním žákům. Využíváme vždy veškerých prostředků, které jako škola máme, abychom eliminovali neomluvenou absenci žáků. Pokud se objeví první neomluvené hodiny, okamžitě kontaktujeme zákonné zástupce žáků. Při dosažení více než deseti hodin neomluvené absence je ředitel školy povinen oznámit tuto skutečnost přestupkové komisi příslušného městského nebo obecního úřadu. Při stále narůstajícím počtu neomluvených hodin pak škola oznamuje tuto skutečnost státnímu zastupitelství, které věc předá k došetření policii. Při potvrzení vysokého poštu hodin neomluvené absence mají být zákonní zástupci žáka žalováni pro zanedbání povinností. Skutečnost je taková, že škola nemá informace, zda byl přestupek na úřadu řešen, není informována o krocích, které podniklo státní zastupitelství. Rozhodně nepůsobí výchovně, když se žáci potkávají se svými spolužáky, kteří do školy neodůvodněně nechodí, venku s tím, že se vlastně vůbec nic neděje ani jim ani jejich rodičům. Bohužel, spoustu hodin neomluvené absence registrujeme u žákyně, která je v péči dětského domova. Podle slov pracovníků ústavní péče oni sami nejsou schopni donutit žákyni, která plní povinnou školní docházku, jít do školy. V této souvislosti je nutné zmínit, že pokračuje trend nárůstu negativních jevů ve škole (nevhodné chování žáků, slovní agrese vůči spolužákům i pedagogům a podobně). V posledních letech registrujeme ve škole nárůst problémového chování. Zcela jistě je to i důsledek zavádění společného vzdělávání do základních škol. Po třech letech od

spuštění společného vzdělávání si asi můžeme dovolit první vyhodnocení dopadu tohoto trendu v našem školství. V předešlých kapitolách výroční zprávy je dokladován stav žáků ve škole za několik let zpětně. Z dat je zřejmé, že počet žáků ve škole neklesá, žáci s postižením nejsou masově zařazováni do škol většinového vzdělávacího proudu. K nám do školy přicházejí z běžných základních škol děti s mentálním postižením, ale z deseti jich má osm buď diagnostikovanou psychiatrickou poruchu nebo poruchu chování. Jsou tedy pro běžné základní školy neúnosně obtížné. Z těchto skutečností je zřejmé, že integrace žáků s mentálním postižením je v běžných školách obvyklá u dítěte, které má problémy ve výuce, ale není problémové v chování a nenarušuje chod běžné třídy. Pokud tomu tak není, základní škola většinového vzdělávacího proudu se ráda vzdá navýšeného normativu za integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami a problémový žák přechází dokončit základní vzdělání do školy zřízené podle §16., odst.9 školského zákona.

I přes výše zmíněné problémy jsou vedení školy a pedagogický sbor Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace připraveny na všechny žáky, kteří nejsou schopni plnit povinnou školní docházku v běžné škole.

Také ve školním roce 2019-2020 jsme nezapomínali na ocenění žáků, případně na upozornění na porušování školního řádu za strany žáků. Výchovná opatření byla ve školním roce 2019-2020 využívána podle pravidel stanovaných ve školním řádu naší organizace. O pěkném chování, výborných výsledcích ve vyučování nebo o úspěšné reprezentaci školy byli žáci informováni na společných shromážděních žáků školy, úspěchy byly prezentovány na setkáních s rodiči žáků, v regionálním tisku nebo i v televizních relacích zabývajících se školstvím. Znovu jsme využili možnosti a nominovali jsme k ocenění jednu žákyni, která byla odměněna spolu se dalšími navrženými všech opavských škol na Magistrátu města Opava.

V menší míře byla využita i negativní výchovná opatření. Podle školního řádu tak byly využity napomenutí, důtky třídního učitele, důtky ředitele školy, případně udělení snížených stupňů z chování žákům, u nichž se projevilo závažné porušení, nebo dlouhodobé porušování pravidel chování uvedených ve školním řádu. V další části výroční zprávy bude zmínka o činnosti výchovné komise, která byla v průběhu školního roku 2019-2020 svolávána v případě potřeby řešit závažnější problémy porušování školního řádu.

Zákonní zástupci žáků Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace byli v průběhu školního roku 2019-2020 pravidelně informováni o prospěchu a chování svých dětí prostřednictvím třídních schůzek centrálně organizovaných vedením školy, případně při individuálních pohovorech s pedagogickými pracovníky. Kontakty se zákonnými zástupci probíhaly pouze v průběhu prvního pololetí školního roku, ve druhém pololetí byly osobní kontakty zakázány. Schůzky si mohou dohodnout kdykoli v průběhu školního roku. Zákonní zástupci žáků jsou pravidelně informováni o dění ve škole prostřednictvím aktuálních webových stránek, školního časopisu Lvíček a na setkáních ve škole.

Přerušení činnosti školy v březnu 2020 výrazně ovlivnilo možnosti plnit obsah školního vzdělávacího programu pro jednotlivé ročníky, nebylo možno získávat podklady pro klasifikací a podobně. Od počátku přerušení činnosti škol v tom zůstali pedagogičtí pracovníci a vedení škol v celé republice sami. Dlouho trvalo, než z centrálních orgánů přišly nějaké pokyny, rady, doporučení. Pokud přišly, dalo se očekávat, že za velmi krátkou dobu budou změněny nebo nahrazeny. Šlo o velmi náročné období, se kterým se pracovníci Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace srovnali se ctí.

Souhrnný přehled prospěchu a chování žáků za 1.pololetí školního roku 2019-2020

		absence				prospěch			výchovná opatření						
	žáci	omluvená	průměr	neomluv.	průměr	s vyzn.	prosp.	neprosp.	2.st. z ch.	3.st. z ch.	N-TU	D-TU	D-ŘŠ	P-TU	PŘŠ
I.ZŠS	7	596	85,1	0	0	4	3	0	0	0	0	0	0	2	0
II.ZŠS	8	722	90,3	0	0	3	4	0	0	0	0	0	0	2	1
III.ZŠS	5	458	91,6	0	0	1	4	0	0	0	0	0	0	2	0
IV.ZŠS	4	104	26	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0
V.ZŠS	6	312	52	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0
VI.ZŠS	6	336	56	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	3	0
ZŠS	**36**	**2528**	**70,22**	**0**	**0,00**	**14**	**21**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**9**	**1**
I.ZŠ	8	501	55,7	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	1	0
III.ZŠ	9	576	64	0	0	9	0	0	0	0	1	0	0	1	0
IV.ZŠ	7	547	78,1	0	0	4	3	0	0	0	1	0	0	2	0
V.ZŠ	9	418	46,4	0	0	5	4	0	0	0	0	1	0	4	0
VI.ZŠ	9	675	75	0	0	1	8	0	0	0	0	0	1	2	0
VII.ZŠ	11	781	71	215	19,5	3	8	0	0	1	0	1	0	0	0
VIII.ZŠP	12	1067	88,9	0	0	2	10	0	0	0	2	1	0	3	0
IX.ZŠP	10	1256	125,6	272	27,2	3	7	0	0	1	0	0	0	6	0
ZŠ-ZŠP	**75**	**5821**	**77,61**	**487**	**6,49**	**36**	**40**	**0**	**0**	**2**	**4**	**3**	**1**	**19**	**0**
I.PRŠ	6	399	66,5	0	0	2	4	0	0	0	0	0	0	5	0
II.PRŠ	6	332	55,3	0	0	2	4	0	0	0	0	0	0	6	0
III.PRŠ	6	225	37,5	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	6	0
PRŠ	**18**	**956**	**53,11**	**0**	**0,00**	**4**	**14**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**17**	**0**
ZŠ a PŠ	**129**	**9305**	**72,13**	**487**	**3,78**	**54**	**75**	**0**	**0**	**2**	**4**	**3**	**1**	**45**	**1**

Souhrnný přehled prospěchu a chování žáků za 2.pololetí školního roku 2019-2020

		absence				prospěch			výchovná opatření						
	žáci	omluvená	průměr	neomluv.	průměr	s vyzn.	prosp.	neprosp.	2.st. z ch.	3.st. z ch.	N-TU	D-TU	D-ŘŠ	P-TU	PŘŠ
I.ZŠS	8	197	24,63	0	0	4	4	0	0	0	0	0	0	4	3
II.ZŠS	8	479	59,9	0	0	3	5	0	0	0	0	0	0	1	0
III.ZŠS	6	276	0	0	0	2	4	0	0	0	0	0	0	1	0
IV.ZŠS	4	79	19,8	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0
V.ZŠS	6	124	20,7	0	0	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0
VI.ZŠS	6	118	19,7	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0
ZŠS	**38**	**1273**	**33,50**	**0**	**0,00**	**16**	**22**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**6**	**3**
I.ZŠ	9	168	18,7	0	0	5	0	1	0	0	0	0	0	2	0
III.ZŠ	9	154	17,1	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	2	0
IV.ZŠ	7	149	21,3	0	0	5	2	0	0	0	0	0	0	1	1
V.ZŠ	9	320	35,6	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	2	5
VI.ZŠ	10	294	29,4	17	1,7	5	5	0	1	0	0	0	0	3	4
VII.ZŠ	11	207	18,8	60	5,45	4	7	0	0	1	0	0	0	2	0
VIII.ZŠP	11	317	26,4	0	0	3	8	0	0	0	0	0	0	2	3
IX.ZŠP	10	519	51,9	0	0	2	8	0	0	0	0	0	0	5	0
ZŠ-ZŠP	**76**	**2128**	**28,00**	**77**	**1,01**	**42**	**30**	**1**	**1**	**1**	**0**	**0**	**0**	**19**	**13**
I.PRŠ	6	114	19	0	0	2	4	0	0	0	0	0	0	1	2
II.PRŠ	6	222	37	0	0	2	4	0	0	0	0	0	0	6	0
III.PRŠ	6	395	65,8	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0
PRŠ	**18**	**731**	**40,61**	**0**	**0,00**	**4**	**14**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**7**	**2**
ZŠ a PŠ	**132**	**4132**	**34,04**	**77**	**0,34**	**62**	**66**	**1**	**1**	**1**	**0**	**0**	**0**	**32**	**18**

Činnost výchovného poradce

V základní škole a Praktické škole, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace byla pozice výchovného poradce obsazena pedagogem s plnou kvalifikací pro výkon této činnosti. Výchovný poradce je zkušeným odborníkem. Jeho činnost se ve školním roce 2019-2020 řídila plánem činnosti v této oblasti na celý školní rok. Výchovný poradce zajišťoval ve školním roce 2019-2020 péči i jako kariérní poradce, kterého ve škole dosud nemáme.

Nejdůležitější rolí výchovného poradce byla poradenská činnost při volbě dalšího vzdělávání žáků základní školy praktické, základní školy speciální i praktické školy jednoleté. Úkolem výchovného poradce ve školním roce 2019-2020 bylo jednak prakticky se podílet na profesní orientaci žáků a také navozovat příznivé klima ve škole, pomáhat při prosazování a aplikaci podpůrných opatření stanovených školskými poradenskými zařízeními pro jednotlivé žáky.

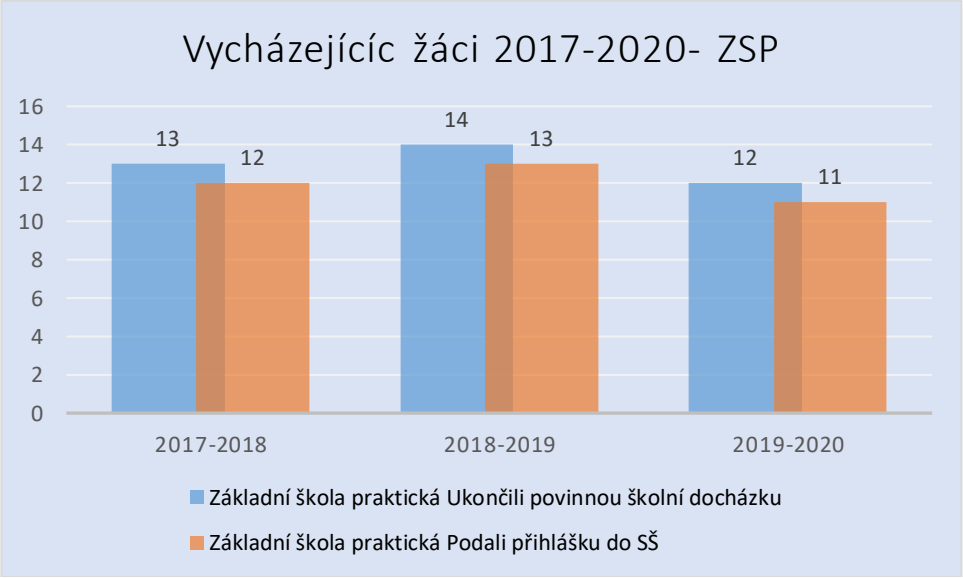

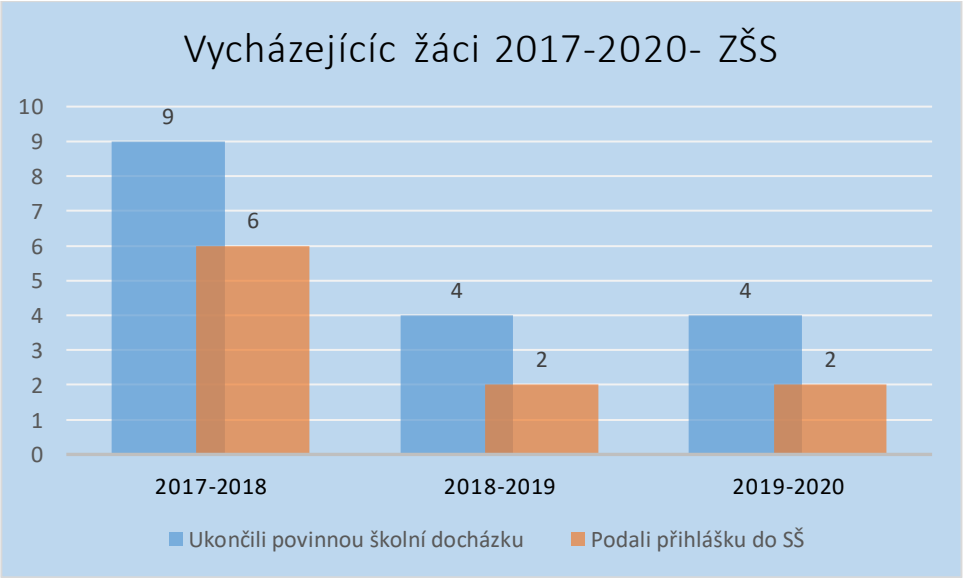

Z grafů můžeme porovnat počty žáků, kteří opouštěli naše zařízení a využili služeb výchovného poradce, který s nimi a jejich zákonnými zástupci pracoval na optimální volbě učebního oboru po skončení povinné školní docházky. Je zřejmé, že u základní školy jsou pouze ojedinělé případy, kdy žák nepodá přihlášku do střední školy. V loňském školním roce šlo konkrétně o žáka, který končil povinnou školní docházku po absolvování sedmého ročníku základní školy. Několikrát bylo jednáno s matkou, aby pokračoval v docházce v rámci základní školy a získal základní vzdělání. Zákonní zástupci byli neústupní a trvali na skončení docházky svého syna do školy. Pochopitelně, neměli ani zájem, aby pokračoval ve střední škole. U absolventů základní školy speciální jsou častější případy, kdy žáci nepodávají přihlášku do učebního oboru, protože jim stupeň jejich postižení neumožňuje dále se vzdělávat.

Pro lepší informovanost žáků a jejich zákonných zástupců znovu organizoval ve školním roce 2019-2020 výchovný poradce setkání se zástupci středních škol, které nabízely možnost přijetí ke studiu od dalšího školního roku našim vycházejícím žákům. Výchovný poradce usiloval o vylepšení a zefektivnění komunikace mezi školou a zákonnými zástupci vycházejících žáků, případně i se zástupci středních škol, kam se jednotliví žáci hlásili. Vedení školy, ve spolupráci s výchovným poradcem, se snažilo co nejvíce omezit případy, kdy ambice některých žáků a zejména jejich zákonných zástupců při volbě učebního oboru po absolvování povinné školní docházky neodpovídaly skutečným schopnostem a možnostem konkrétních žáků. K této situaci dochází tehdy, kdy zákonní zástupci žáků, spolu se svými dětmi, nevyhodnotí správně informace podávané zástupci středních škol o jednotlivých oborech.

Žáci se ve školním roce 2019-2020 účastnili prezentačního veletrhu, kde střední školy přišly s ukázkami svých činností a umožnily tak návštěvníkům udělat si obrázek o náplni školy, jejích možnostech a také vhodnosti pro umístění konkrétního žáka.

Výchovný poradce nadstandardně pomáhal při administraci přijímacího řízení – pomáhal s vyplňováním přihlášek, dohlížel na kompletnost materiálů při podávání přihlášky, termíny odevzdání přihlášek a další náležitosti, protože velká část rodin našich žáků tyto záležitosti nepovažuje za prioritní.

Ve školním roce 2019-2020 byl výchovný poradce v úzkém kontaktu s metodikem prevence a vedením školy a společně byly řešeny situace, které se nedaly vyřešit pouhým pohovorem se žákem. Proto byly svolávány výchovné komise. Vzhledem k situaci ve škole na jaře 2020, bylo svoláno pouze minimum výchovných komisí. Několikrát byl výchovný poradce přítomen při řešení přestupků žáků přímo ve škol nebo vedl pohovory s rodiči žáků.

Z výše uvedeného grafického znázornění je zřejmé, že se nám daří přesvědčit téměř všechny žáky, aby podali přihlášky k pokračování vzdělávání ve střední škole. Věříme, že většina z nich dokončí zvolená učiliště a zařadí se do pracovního procesu. I v tomto školním roce nás potěšilo několik našich bývalých žáků, kteří se nám přišli pochlubit výučním listem po absolvování učebního oboru.

Činnost Speciálně pedagogického centra SRDCE

Součástí Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace je Speciálně pedagogické centrum Srdce. Školské poradenské zařízení Speciálně pedagogické centrum Srdce pracuje u Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace od roku 1994. Původně vzniklo jako SPC pro žáky s mentálním postižením. V roce 2006 rozhodl zřizovatel o sloučení speciálně pedagogických center v Opavě a k péči o mentálně postižené děti, žáky a studenty přibyl i servis pro stejnou skupinu mládeže s tělesným postižením. Původní model počítal s tím, že SPC bude obsazeno

jednou sociální pracovnicí, jedním psychologem a dvěma speciálními pedagožkami. Od doby založení školského poradenského pracoviště však uběhla spousta času a udála se řada změn v personálním obsazení a v počtech pracovníků.

Ve školním roce 2019-2020 se skládal kolektiv SPC ze sociální pracovnice, tří speciálních pedagožek a dvou psycholožek (obě na snížený úvazek). Nárůst administrativy, který je výrazný od roku 2016, kdy se rozběhlo společné vzdělávání řešilo vedení příspěvkové organizace postupným nárůstem pracovního úvazku na pozici administrativní pracovnice. Ve školním roce 2019-2020 se o administrativní práci v SPC staraly dvě zaměstnankyně (přepočtený úvazek obou dohromady byl 0,75, na jaře 2020 byl ještě navýšen téměř na jeden celý pracovní úvazek).

Servis žákům s mentálním postižením zajišťuje SPC Srdce na území bývalého okresu Opava, tělesně postižené děti, žáky a studenty máme v péči v širším regionu Opavska a Bruntálska. V SPC pracuje sociální pracovnice, která se zaměřuje na získávání anamnézy našich klientů, poskytuje právní rady a je v úzkém kontaktu se sociálními pracovnicemi příslušných magistrátů a obecních úřadů. Speciální pedagogové a psychologové svou činností zajišťují, aby naši klienti co nejlépe zvládali základní vzdělávání, případně aby se jim dařilo pokračovat ve studiu či další profesní přípravě na středních školách a učilištích. V péči máme i mimořádně nadané žáky a studenty s tělesnými postiženími. V posledních letech se výrazně zvýšila snaha SPC vyhledávat již v předškolních zařízeních děti, které by potřebovaly pomoc školského poradenského zařízení.

Samotná činnost SPC probíhala ve školním roce 2019-2020 jednak v prostorách centra, jež je umístěno v budově školy, ale také na výjezdech přímo do škol a zařízení, kde jsou dívky a chlapci při vzdělávání integrováni v kolektivech spolužáků bez speciálních vzdělávacích potřeb, protože je nesmírně potřebná úzká spolupráce odborného týmu školského poradenského zařízení a pedagogických pracovníků konkrétní školy se zákonnými zástupci žáků. Vždy se všechny kroky dějí za spolupráce či minimálně souhlasu zákonných zástupců žáků. SPC vypomáhalo, mimo jiné, metodicky při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů integrovaných žáků, staralo se o zapůjčování potřebných pomůcek školám, kde byli klienti našeho SPC integrováni, účastnilo se jednání vedení škol se zákonnými zástupci žáka.

Vedení Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace velmi trápí materiálně technické podmínky a zázemí, ve kterém musí pracovnice SPC zajišťovat náročnou péči o děti, žáky a studenty s mentálním a tělesným postižením. Celá příspěvková organizace se potýká s nedostatkem vhodných prostor. Tak, jako škole chybí kabinety, větší množství odborných pracoven nebo místo, kde by bylo možné provádět terapie s postiženými žáky, bojuje Speciálně pedagogické centrum s nedostatkem místa. Vedení školy dokáže zajistit dostatek výpočetní techniky, softwarového vybavení, centru nechybí kancelářské potřeby, pracovnice nejsou nijak výrazně omezovány při vzdělávání. Prostory ale ve škole není schopno vedení rozšířit. Zdálo se, že se blýská na lepší časy, když byla škola vyzvána, aby nechala zpracovat projekt na rozšíření prostor a úpravu cvičné kuchyně na cvičný byt pro praktickou školu jednoletou. To vše bylo v prosinci 2018. Celý rok 2019 žili pracovníci školy v naději, že SPC bude mít nové prostory a místnosti, které jsou v současné době využívány speciálně pedagogickým centrem budou využity pro zkvalitnění výuky žáků školy. Vedení školy zajistilo projektovou dokumentaci na stavbu budovy v areálu školy, kde by vzniklo důstojné a vyhovující prostředí pro speciálně pedagogické centrum. Bohužel, zřizovatelem bylo řediteli školy ke konci roku 2019 oznámeno, že pro nedostatek financí nebude plánovaná stavba realizována. Zaměstnanci školy, zejména SPC, pak vnímají s rozpaky veřejně proklamované informace, že v Opavě se chystá náš zřizovatel přestavovat budovu pro

obdobnou školu, jako jsme my, za částku, která přibližně dvacet krát převyšuje rozpočet na námi plánovanou stavbu.

Činnost školského poradenského zařízení SPC Srdce při Základní škole a Praktické škole, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace ve školním roce 2019-2020 také výrazně ovlivnila epidemiologická situace. Bezprostředně poté, co byla na jaře 2020 přerušena činnost škol a zakázána přítomnost žáků a studentů v budovách škol, byla přerušena i činnost školských poradenských zařízení. Pracovnice SPC, protože byly vybaveny potřebnou technikou, zahájily práci v režimu home office. Nicméně, centrální orgány vyhodnotily, že nelze úplně přerušit provoz školských poradenských zařízení, protože by nebylo možné zajistit zápisy žáků k plnění povinné školní docházky nebo vydat potřebnou dokumentaci žákům k přijímacímu řízení do středních škol. Za velmi přísných hygienických opatření (užívání osobních ochranných pomůcek, dezinfekce, plexi štítů při komunikaci s klienty a jejich zákonnými zástupci a podobně) a režimu provozu Speciálně pedagogické centrum srdce obnovilo svou činnost na přelomu dubna a května. Pracovnice SPC Srdce díky elánu, zodpovědnému přístupu a zájmu o práci s postiženými klienty zvládly krizové období velmi dobře a patří i jim veliké poděkování za kvalitně odvedenou poradenskou činnost.

V prvním pololetí školního roku 2019-2020 pracovalo SPC podle plánu práce SPC na školní rok. Zaměstnankyně se zaměřovaly, kromě standardních činností při vyšetřování a zpracovávání dokumentace, na vyhodnocování podpůrných opatření ve školách. Absolvovaly 25 výjezdů a navštívily ve školách 92 klientů. Svou činností podpořily 384 učitelů, rodičů. Zpracovaly j 259 nových zpráv a doporučení. Kromě toho se pedagogické pracovnice SPC účastnily různých setkání a vzdělávacích akcí. Například v Klimkovicích proběhla za jejich účasti konference – Vzácná onemocnění. Aktivně se podílely na účasti u kulatého stolu Dále byly na konferenci IMPULZ v Opavě na Slezské universitě , konference AAK v Ostravě nebo Duše a zdraví. Sociální pracovnice SPC je pravidelně zvána na Komunitní plánování Magistrátu města Opava.

Druhé pololetí školního roku 2019-2020 bylo, jak již bylo zmíněno, ovlivněno i v SPC coronavirovou krizí. Většinu druhého pololetí pracovaly sociální pracovnice, speciální pedagožky, psycholožky i administrativní pracovnice v režimu homeoffice. Protože administrativní pracovnice byla doma při ošetřování člena rodiny, její práci si mezi sebe rozdělily zbývající kolegyně. Byla vydávána Doporučení ke vzdělávání u těch klientů, kde nebylo bezpodmínečně nutné psychologické nebo speciálně pedagogické vyšetření. Ta se postupně realizovala od května 2020, kdy už bylo možné být v kontaktu s klienty. V tomto období neprobíhaly výjezdy a nebylo možné kontrolovat plnění stanovených podpůrných opatření ve školách nebo realizace IVP. Pracovnice SPC se pokoušely kontaktovat se se školami a klienty formou videokonferencí. Ve druhém pololetí školního roku 2019-2020 přibylo 42 nových klientů, mohly být realizovány pouze 4 výjezdy a bylo podpořeno 443 klientů a zpracováno 644zpráv a doporučení.

	Klienti MP	Klienti TP	Vícevady	Ostatní	Celkem
K 30.9.2014	283	122		37	442
K 30.9.2015	345	124		10	479
K 30.9. 2016	350	108		34	492
K 30.9.2017	359	99	3	32	493
K 30.9. 2018	455	105		42	602
K 30.9.2020	364	95	96	94	649

Speciálně pedagogické centrum Srdce pravidelně v září zasílá statistický výkaz o výkonech pracoviště za uplynulé období. Z tabulky a grafu je zřejmé, že dochází k nárůstu výkonů SPC. Největší nárůst je spojen s příchodem společného vzdělávání, kdy se o služby našeho školského poradenského zařízení přihlásilo více klientů. Výraznější rozdíly u jednotlivých skupin klientů jsou z velké části dány změnami v pokynech před vyplňováním statistického hlášení, které je odesíláno vždy k 30.září daného roku.

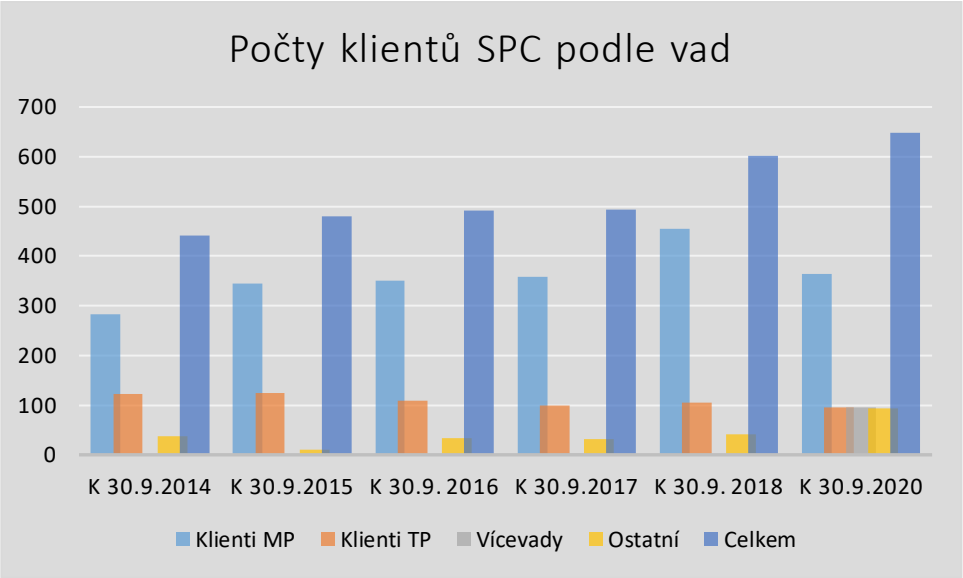

Školní družina

Součástí Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace je také školní družina. Ve školním roce 2019-2020 pracovala školní družina ve čtyřech odděleních, kde bylo zapsáno k pravidelné docházce celkem 50 dětí. V péči o děti se střídali čtyři vychovatelé. Žáci byli rozděleni do oddělení s přihlédnutím k věku, schopnostem a také byly respektovány vazby mezi žáky. Snažili jsme se vycházet vstříc potřebám zákonných zástupců žáků a upravili jsme činnost družiny podle jejich požadavků. Ráno zahajovala činnost ŠD v 6,15 hod., kdy přiváděli první rodiče své děti, a končila v 16,00 hod, kdy si pro poslední dívky a chlapce přicházeli zákonní zástupci. Pracovníci školní družiny byli plně kvalifikovaní.

Činnost ve školní družině byla v souladu se školním vzdělávacím programem školní družiny. Každé oddělení mělo svůj vlastní plán činnosti, který byl koordinován a konzultován s ostatními vychovateli odpovědnými za další oddělení.

Činnost probíhala v místě vyhrazeném pro ŠD (bohužel, nemáme dost prostoru na to, aby ŠD měla své vlastní místnosti, proto se oddělení scházela ve třídách), byl využíván školní dvůr, byla k dispozici tělocvična školy. Každé oddělení školní družiny mělo vyčleněn svůj prostor, kde měli pracovníci školy k dispozici materiál potřebný k mimoškolní činnosti (pomůcky, hračky, materiál k výtvarné činnosti a podobně). Plán školní družiny umožňoval dětem zapojit se do sportovního kroužku, sborového zpěvu.

Také činnost školní družiny byla ve školním roce 2019-2020 ovlivněna koronavirovou krizí. Nejprve došlo k úplnému přerušení činnosti školních družin. Po umožnění docházky omezenému počtu žáků v květnu 2020 byla otevřena za přísných hygienických podmínek také školní družina.

V době, kdy probíhala standardní činnost školní družiny, podařilo se zorganizovat několik akcí. Proběhly závody na koloběžkách, oslava heloweenu v tělocvičně, děti si poměřily dovednost a šikovnost při malování na asfaltu nebo při střelbě na branku v blízkém parku. Pobyt venku je u dětí velmi oblíbený, a proto oddělení trávila dost času na vycházkách a v parku. Chování žáků bylo většinou v souladu se školním řádem a nebylo nutné řešit závažnější kázeňské přestupky. Vychovatelky školní družiny vedly žáky k tomu, aby si vzájemně pomáhali a respektovali se. Mladší žáky vedly k větší samostatnosti, sebeobsluze, respektování zásad společenské konverzace a stolování.

Dokud to provoz školy dovoloval, mohly se děti účastnit zájmových kroužků – dramatického a sportovního. Velmi dobře byla nastartována spolupráce s Domovem seniorů Bílá Opava. Děti docházely potěšit staré lidi do jejich domova písničkou, vystoupením dramatického kroužku, klienti domova seniorů zase navštívili dívky a chlapce u nás. V tělocvičně si společně zazpívali.

Zájmová činnost

Úkolem Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace bylo ve školním roce 2019-2020 nejen vzdělávat, ale také vychovávat. A tomu rozhodně patří také zájmová činnost žáků v době mimo vyučování. Do doby, než se zavřely školy vinou koronavirové nákazy, bylo ve škole aktivních několik kroužků.

Naše tělocvična sice není příliš veliká, navíc, dvě odpoledne je zadaná pro odpolední vyučování, ale i tak pracoval sportovní kroužek. I když byl veliký zájem o sportovní kroužek, nemohli jsme uspokojit všechny zájemce.

Také ve školním roce 2019-2020 se scházely děti v kroužku sborového zpěvu. Zúčastnily se několika veřejných vystoupení, pravidelně, dokud to do jara 2020 bylo možné, navštěvovali seniory v domově Bílá Opava.

Spolu s nimi se v Bílé Opavě prezentovali členové dramatického kroužku. Bylo překvapivé, jak veliký byl zájem dívek a chlapců různého věku o hraní divadla.

Účast v kroužcích je pro naše žáky bezplatná, zastáváme názor, že nabídka smysluplného využití volného času eliminuje možnost problémového chování dětí. Rádi bychom nabídli ještě více mimoškolních aktivit, protože je veliký zájem zejména o sportovní kroužky, bohužel, jsme limitováni prostory a možností využívat naši malou tělocvičnu.

Pokud pořádala akci školní družina, bylo samozřejmostí, že se na ni mohl podívat kdokoli ze žáků školy, i když do družiny normálně nedocházel. Před zavřením školy jsme stihli i společnou akci žáků a jejich rodičů při výrobě drobných dekoračních předmětů. Ve školním roce 2019-2020 jsme pro zájemce zorganizovali jeden ozdravný pobyt v zimním období (čtyři dny).

Účast žáků v soutěžích

Do Základní školy a Praktické škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace může být přijat pouze žák, která je doporučen ke vzdělávání do školy zřízené podle §16, odst.9 školského zákona. Většina našich žáků se k nám dostala až poté, co určitou dobu byla na škole

většinového vzdělávacího proudu. Jejich rodiče mají tedy zkušenost s tím, jak byly většinou jejich děti opomíjeny při výběru na akce, kde bylo možné reprezentovat školu. Pokud by byli naši žáci stále ve školách hlavního vzdělávacího proudu, těžko by dostali šanci reprezentovat školu v nějaké soutěži. Logicky by dostaly přednost děti nadanější, schopnější, protože každý dobrý výsledek v jakékoli soutěži je vizitkou práce a úrovně školy, do které úspěšný soutěžící chodí.

Při pohovoru s rodiči žáka, který má být přijat do Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace, neslibuje ředitel školy skvělé známky, pouze se zaručí, že dítě bude spokojené a že ve škole udělají pracovníci vše pro to, aby žákyně nebo žák byli klidní, byli sebevědomí a uvědomovali si své přednosti. Snažíme se, aby se jejich povinná školní docházka co nejvíce podobala vzdělávání jejich zdravých vrstevníků. Ve školním roce 2019-2020 jsme využili veškeré možnosti zapojit naše dívky a chlapce do soutěží s vrstevníky ze škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Bohužel, řadu akcí nám zhatila koronavirová krize.

Naším záměrem je a bylo, zapojit do soutěží co nejvíce žáků. Ne každé dítě má šanci uspět ve sportu, výtvarné soutěži či vědomostní soutěži. Pravidelně byli žáci vtahováni do drobných soutěží k různým výročím a příležitostem vyhlašovaných ve škole v průběhu celého školního roku. Environmentální metodik pravidelně vyhlašoval pro jednotlivce i třídní kolektivy soutěže zaměřené na tématiku ochrany životního prostředí.

Připravovali jsme se, a žáci to věděli, na řadu aktivit a akcí, které měly být příležitostí, kde by mohli vyniknout žáci naší školy. Měli jsme být organizátory atletických závodů pro žáky speciálních škol okresu Opava, stejně tak jsme byli připraveni pro něj zorganizovat i soutěž s dopravní tématikou, pečlivě jsme chystali další ročník Ponožkového dne. Měli jsme před sebou i oslavu třicátého výročí vzniku naší školy a spoustu dalšího. To vše jsme museli oželet.

Je na místě zmínit alespoň malý výčet soutěží, do kterých se nám podařilo ve školním roce 2019-2020 žáky zapojit:

- tým žáků a pracovníků školy se účastnil veřejného běhu Opavská míle 2017 (na konci závodu předali organizátoři naší škole symbolický sponzorský dar ze startovného od skoro tisíce běžců z celé republiky)
- v září proběhl na Nám. Osvoboditelů v Opavě desátý ročník závodu pro děti upoutané na invalidní vozík Opavský PARADEN 2020
- pravidelně jsme se se žáky účastnili turnajů v boccia, goalballe organizovaných další speciální školou

6. Údaje o prevenci sociálně patologických jevů

Pro školní rok 2019-2020 zpracoval metodik prevence negativních jevů Minimální preventivní program. V něm byly rozpracovány a naplánovány aktivity mířící k minimalizaci negativních jevů v Základní škole a Praktické škole, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace. Plnění Minimálního preventivního programu bylo pravidelně kontrolováno a hodnoceno vedením školy a metodikem prevence, rozbory proběhly na pracovních poradách a pedagogických radách. Operativně byly organizovány akce, které reagovaly na problémy, jež se projevily v průběhu školního roku neočekávaně. Na začátku školního roku 2019-2020

proběhl Adaptační den, v rámci kterého se kolektivy tříd blíže poznávaly v prostředí mimo školu. Adaptační den byl organizován také kvůli tomu, že se ve škole utvořily nové kolektivy, které se spolu potřebovaly sžít, přibyli noví jednotlivci ve třídách, kteří si také musí zvyknout na kolektiv a nové spolužáky.

Zákonní zástupci žáků Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace jsou pravidelně vedením školy ujišťováni, že jsou jejich děti v bezpečném a přátelském prostředí. Nicméně, naše škola nežije ve vzduchoprázdnu, jevy, které negativně ovlivňují celou společnost, se mohou projevit i u nás. Metodik prevence byl také garantem plnění plánu práce v této oblasti. To, že chceme pro všechny naše žáky školu přátelskou, vstřícnou, je žádoucí zejména proto, že se v zařízení potkávají žáci s různým stupněm postižení. Máme i žáky z minoritní společnosti (žáci romského původu). Dělali jsme všechno pro to, aby se neprojevovaly prvky rasistického a xenofobního jednání. Zaměřili jsme se na potlačování a předcházení šikanování.

Pokud jsme některé negativní jevy nebyli schopni řešit v rámci školního řádu (udělení výchovných opatření), byli jsme nuceni zapojit do jednotlivých případů také orgány sociální péče. V několika případech ředitel školy oznamoval problémové chování žáků přestupkové komisi příslušného magistrátu nebo obecního úřadu. Spolupráce a stále častější kontakt a vyhledávání spolupráce školy a institucí (odbory péče o děti atd.) se nám velmi osvědčil.

Metodik prevence úzce spolupracoval s výchovným poradcem školy. Společně se podíleli také na řešení některých případů závažného porušování školního řádu.

Ve školním roce 2019-2020 jsme řešili zejména neomluvenou absenci žáků ve vyučování. Šlo hlavně o dívku z druhého stupně základní školy, která byla v péči dětského domova a dlouhodobě byla na útěku. Neomluvená absence u ní narůstala a naše škola s tím nebyla schopna nic udělat. Další děvče bylo v péči matky, ale také se projevila nedůslednost a benevolence ze strany zákonného zástupce, když dívka neodůvodněně nedocházela do školy. Vedení školy tuto skutečnost oznámilo přestupkové komisi magistrátu. Protože neexistuje zpětná vazba, nevíme, zda byla vůbec celá událost řešena.

Pozornost byla ve školním roce 2019-2020 věnována kyberšikaně a bezpečnosti v kyberprostoru. Jsme si vědomi, jak dokáže nevhodná komunikace na sociálních sítích znepříjemnit život komukoli.

Ve spolupráci s vedením školy zorganizovala metodička prevence negativních jevů velmi zajímavou přednášku k právní problematice ve školství pro všechny pedagogy organizace.

7. Údaje o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je jedním ze základních předpokladů kvalitní práce při předávání znalostí žákům. Ve školním roce 2019-2020 byla stanovena jasná pravidla pro zařazování pracovníků do jednotlivých kurzů. Pedagogičtí pracovníci byli seznámeni s prioritami vedení školy v oblasti DVPP na školní rok 2019-2020. Mohli si volit vzdělávací akce podle svého uvážení a také v souladu se strategií stanovenou vedením. Jednotlivé přihlášky byly vyhodnocovány, závěry byly projednány s příslušným pedagogickým pracovníkem. Na vzdělávací akce se také hlásily pracovnice speciálně pedagogického centra. Pravidelně, když byl pořízen nějaký diagnostický nástroj, byl vyslán pracovník centra k proškolení, aby bylo možno tento materiál efektivně využívat. Díky zapojení školy do

projektu Centra kolegiální podpory se na naší škole odehrávala řada školení v práci s moderními technologiemi. Konkrétně škol o práci s i-Pady. V rámci projektu se proškolila i řada pedagogů naší školy.

Ve školním roce 2019-2020 se podařilo zorganizovat i školení většího kolektivu pracovníků. Díky zapojení do projektu Roboti napříč předměty proběhlo několik vzdělávacích akcí, při kterých se pedagogové seznamovali s využitím moderních technologií přímo v hodinách. Zajímavá byla přednáška k právní problematice ve školství, kterou zajistila metodička prevence. Vlastními lektory školy byli proškoleni pedagogové ve využívání výukových programů, které jsou k dispozici ve škole a také se pedagogičtí pracovníci zdokonalili v práci s kancelářským balíkem MS Office 2019. Vzhledem k situaci, která nastala v době koronavirové krize, bylo velmi potřebné se seznámit s možnostmi, které pro dálkovou výuku poskytuje aplikace TEAMS. Kolektiv pracovníků školy s ní seznamoval externí lektor.

Velmi zajímavé vzdělávání absolvovala pedagožka školy, která se zapojila do celorepublikového projektu o židovské kultuře a historii. Díky portfoliu, které si vytvořila, byla vybrána k pobytu v Izraeli, kde měla možnost se s kulturou a památkami seznámit přímo. Pro pracovníky školy zorganizovala přednášku.

Odborné kurzy	Kurzy jednotlivých předmětů	Kurzy ucelených částí učiva	Sborovna – školení většího kolektivu
Základní vzdělání z pohledu ČŠI (1x)	Hudební výchova (1x)	Dějepis – Židovství (1x)	Roboti ve výuce
Konference Lepší vzdělávání (1x)	Anglický jazyk (2x)		TEAMS v O365
Diagnostika IDSP (2x)	Kreativ – VV, PV)1x)		Právní otázky ve škole
Diagnostika v SPC (1x)			Proškolení – výukové programy ve škole
			Proškolení – práce s kancelářským balíkem MSO 2019, Excel

8. Aktivity a prezentace školy na veřejnosti

Prezentace práce žáků a pedagogů je velmi dobrou propagací Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace. Chceme být v očích odborné a laické veřejnosti zařízením, které nevyhnutelně patří mezi školy Opavy. Po sloučení se školou z Dvořákových sadů jsme se stali největším zařízením, které je určeno pro vzdělávání žáků s mentálním postižením. Vzhledem k tomu jsme téměř nepostradatelnou školou pro okresní město a jeho okolí. Školy v Opavě a okolí, s nimi i jejich zřizovatelé, pochopili, že nelze vzdělávat úplně všechny žáky s postižením v běžné škole, i když jsou poskytována různá podpůrná opatření. Naše současná pozice má své výhody i stinné stránky. Je pravděpodobné, že nenastane doba, kdy by škola měla dramaticky nízký počet žáků a visela by nad ní hrozba nějakého rušení nebo slučování s jinou organizací. Na druhou stranu si nemůže vedení školy

dovolit z jakýchkoli důvodů odmítat žáka, i když je dopředu jasné, že půjde o dítě problémové. Jsme poslední instancí, kam se může zákonný zástupce dítěte obrátit, když selže vzdělávání jeho potomka v běžné základní škole. Chtěli jsme a vždy se o to budeme snažit, aby veřejnost naši školu vnímala jako docela standardní zařízení, které poskytuje základní vzdělání, předškolní a střední vzdělání, jako kterákoli jiná škola v Opavě.
Základní informace o zařízení Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace jsou zákonným zástupcům žáků, samotným žákům a veřejnosti k dispozici na **webových stránkách školy** – www.zsps-opava.cz. Webové stránky se snažíme udržovat v co nejaktuálnější podobě. Webové stránky se staly spolehlivým informačním kanálem v době, kdy byla přerušena činnost škol a školských zařízení.

Ve školním roce 2019-2020 byl znovu vydáván **školní časopis Lvíček**. Tento občasník (byla vydána čtyři čísla) byl jednak informačním zdrojem, ale také to byla možnost, jak dát šanci žákům, aby se podíleli na tvorbě materiálu, který uvidí více lidí. Žáci získávají sebevědomí, že dokáží vytvořit něco, s čím mohou předstoupit před jiné. Přispívají do něj pedagogové, ředitel, žáci. Každoročně se redakce školního časopisu snaží upravovat obsah, formu a grafickou úpravu tiskoviny tak, aby co nejlépe vyhovoval aktuální skladbě čtenářů, kterým je školní časopis především určen. Tedy žákům a jejich zákonným zástupcům.

Školní rok 2019-2020 výrazně zasáhl i do snahy vedení školy, pedagogů a žáků prezentovat na veřejnosti kvalitu a úroveň školy. V podstatě celé druhé pololetí a všechny akce, které byly na toto období naplánovány, byly zmařeny.

Stihli jsme na začátku školního roku 2019-2020 účast na veřejném běhu **Opavská míle 2019**. Skupina žáků (i na invalidních vozících) a pedagogů se aktivně zapojila do veřejného závodu. Na konci vyhodnocení tohoto závodu byl škole předán šek se sponzorským darem od organizátorů běhu. My sami jsme byli na konci září pořadateli soutěže **Opavský Paraden 2019**. Více než dvacet dětí upoutaných na invalidní vozík prožilo hezké odpoledne na Nám. Osvoboditelů v Opavě. Účastníci závodu sklízeli zasloužený obdiv za způsob, jakým se dokáží bavit, snaží se a dokáží bojovat o úspěch, i když jim život dal do vínku velikou nevýhodu oproti všem zdravým vrstevníkům. Největší akcí se společenským nádechem je tradiční **Vánoční školní slavnost**. Jsme hrdí na to, co se dokáží naučit a co si umí připravit naši žáci pod vedením učitelů školy. Každý rok jsou připravena nová vystoupení, nové nápadité kostýmy, znovu se zaplní sál Loutkového divadla v Opavě rodiči a přáteli našich žáků. Také ve školním roce 2019-2020 jsme naplánovali předvánoční školní slavnost na prosinec. To byla také poslední společná a veřejná akce, kterou jsme stihli ve školním roce 2019-2020 realizovat….

Daleko větší by byl výčet těch, které jsme měli připraveny na jaro 2020. Chystali jsme například další ročník **Ponožkového dne 2020,** těšili jsme se, že budeme moci oslavit **30.výročí vzniku naší školy,** měli jsme v plánu nachystat soutěže pro okolní školy v atletice, soutěž s dopravní tématikou, chystali jsme se na oslavu Dne dětí s výjezdem do Polska. S našimi žáky jsme se chtěli účastnit soutěží a různých aktivit, které připravovali jiní organizátoři. Přerušení činnosti škol v březnu 2020 nám zhatilo plány na realizaci ještě dalších aktivit, k nimž se upínali žáci, pracovníci školy i rodiče.

9. výsledky inspekční činnosti ČŠI

Ve školním roce 2019-2020 Česká školní inspekce neprováděla v Základní škole a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace žádné šetření přímo na místě. Ředitelství školy se na vyzvání ČSI účastnilo na elektronických dotazníkových šetřeních vyhlášených inspekcí.

10. Základní údaje o hospodaření školy

Podrobná zpráva o výsledcích hospodaření školy za období, do kterého spadá školní rok 2019-2020 bude zpracována a zveřejněna v únoru 2021. V této zprávě o činnosti školy zmíníme pouze základní údaje o hospodaření příspěvkové bez podrobnějšího rozboru. Uvádíme stručný přehled hospodaření s konkrétním výsledkem za rok 2019 (za rok 2020 jsou údaje pouze dílčí).

Konečné výsledky hospodaření školy za rok 2019 jsou uspokojivé jak v oblasti provozních prostředků, tak i v čerpání a využití prostředků na mzdy a přímé výdaje na vzdělání Vedení Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace usilovalo o hospodárnost a efektivní využívaní státních prostředků. Z prostředků přidělených na provoz zřizovatelem školy se dařilo uspokojivě zajišťovat chod příspěvkové organizace po materiální stránce (údržba budovy, úhrada energií, obnova materiálu, nákup čistících prostředků a podobně).

Údaje o hospodaření školy			
	2018	2019	2020- stav k 30.9.
Příspěvek zřizovatele			
Provoz	1.516.000,-	1.594.000,-	1.637.000,-
Odpisy	125.000,-	125.000,-	133.000,-
ICT (součást provozních prostředků)	50.000,-	50.000,-	50.000,-
Účelové prostředky – posílení MP aj. (součást provozu)	34.000,-	34.000,-	34.000,-
Snížení provozních prostředků			-117.000,-
Projekty z kraje – Projekt Prevence	26.648,-	49.652,-	
Příspěvek ze státního rozpočtu a státních fondů			
Prostřednictvím rozpočtu zřizovatele	27.539.896,-	31.630.381,-	34.998.478,-
Vlastní zdroje (v tom doplňková činnost)	163.322,61	246.829,07	150.266,05
Celkem výnosy	29.934,146,21	34.141.210,87	26.918.767,23
Čerpání (náklady) celkem	29.918.94,45	34.141.210,87	26.647.458,16
Doplňková činnost – výnos /zahrnuto v celkovém výnosu)	69.017,-	81.666,-	71.750,-
Hospodářský výsledek organizace	15.203,76,-	0	271.309,07

Zhoršená epidemiologická situace kvůli koronaviru přinesla komplikace do všech oblastí v životě jedinců i celé republiky. Projevil se výpadek financí ve státním rozpočtu vlivem rozhodnutí omezit chod ekonomiky (přerušení provozu továren, provozoven, stravovacích zařízení). Logicky se to projevilo také ve finančních prostředcích určených na provoz školy. Zřizovatel rozhodl, že nám bude snížen rozpočet na provoz na rok 2020 o 117.000,- Kč. Vedení školy přijalo s pochopením toto rozhodnutí a upravilo způsob čerpání rozpočtu školy do konce kalendářního roku 2020 tak, aby bylo hospodaření školy minimálně vyrovnané.

11. zapojení školy do rozvojových a mezinárodních programů

Pro vedení a zaměstnance Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace je zapojování žáků a pedagogů do rozvojových programů a projektů samozřejmou součástí činnosti školy. Jednak proto, že je možné získat finanční prostředky na rozvoj školy z mimorozpočtových zdrojů, ale hlavně vnímáme zapojení do projektů jako šanci, jak zkvalitnit úroveň pedagogů ve škole a dopřát žákům nadstandardní péči ve vzdělávání, případně vylepšit podmínky pro docházku do školy (obědy zdarma).
Ve školním roce 2019-2020 jsme byli aktivní ve více projektech, některé pokračovaly, jiné jsme v průběhu školního roku 2019-2020 zahájili (Roboti napříč předměty).

Název projektu	Zdroj finacování	Role školy	Rozpočet projektu	Obsah (cíl) projektu
Centra kolegiální podpory	02_16_037 Podpora žáků se zdravotním postižením	partner	0,- Kč	Aplikace zařízení i-Pad do výuky a zdokonalení práce s IT u pracovníků škol, vzájemná výměna zkušeností při setkáních
Roboti napříč předměty	OP VVV – výzva Implementace Strategie digitálního vzdělávání II	Partner	0,- Kč	Zavádění moderních technologií do výuky, konkrétně roboti ve vzdělávání žáků s postižením)
Poskytování bezplatné stravy dětem ohroženým chudobou ve školách z prostředků OP PMP v Moravskoslezském kraji II	Operační program potravinové a materiálové pomoci (MPSV)	partner	Obědy II – 1.9.2018-31.7.2019 čerpáno: 79.039,80 Kč Rozpočet: 156.040,50 Obědy III – 1.9.2019-31.7.2020 čerpáno: 57.380,40 Kč Rozpočet: 168.604,80	Umožnit odebírat obědy ve školní jídelně žákům ze sociálně slabého prostředí.

Centra kolegiální podpory – pracovníci školy byli zapojeni do projektu jako lektoři, kteří školili pedagogy z okolních škol ve využívání i-Padů Na setkáních jsou přítomným předávány informace a zkušenosti z využívání i-Pad ve výuce v naší škole. Dochází také na vzájemné předávání zkušeností. Škola nečerpá žádné finanční prostředky. Bonusem je materiál (i-Pady a další pomůcky), který může škola využívat pro své potřeby.

Poskytování bezplatné stravy dětem ohroženým chudobou ve školách z prostředků OP PMP v Moravskoslezském kraji II a III – projekt je dílem MPSV, které předalo realizaci MŠMT. Jde o to, že úřad práce vytipuje, podle vlastních kritérií, skupinu žáků, kterým jsou hrazeny obědy ve školní jídelně. Administrace projektu je na škole. Škola si musela vytvořit vlastní smlouvy se zákonnými zástupci žáků, kteří byli seznámeni se svými právy a povinnostmi. I ve školním roce 2019-2020 jsme se potýkali s případy, kdy rodiče neodhlásili obědy svého dítěte v době, kdy nebylo ve škole a vznikl tak dluh. U řady rodičů jsme měli problém, abychom dlužnou částku vymohli. V průběhu školního roku 2019-2020 vznikl vůči škole dluh v celkové výši cca 1.300,- Kč. Protože jde o několik dlužníků a částka není u jednotlivců příliš vysoká, není efektivní a reálné vymáhat zaplacení dluhu právní cestou. Dluh je tak stále v evidenci hospodaření školy a vedení školy se snaží komunikací s rodiči nesrovnalosti v platbách vyrovnat. Je možné konstatovat, že ve školním roce 2019-2020 byl dluh na obědech výrazně nižší, než tomu bylo v minulých letech. Ve většině případů je škola neúspěšná. Škola vyúčtovává řádně čerpání dotace.

Roboti napříč předměty – pedagogičtí pracovníci Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace se zapojením do projektu seznamují s možnostmi využití robotů při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. V rámci projektu se účastní skupina pedagogů setkávání se zástupci dalších škol zapojených do projektu, probíhá výměna zkušeností. Škola je zásobena pomůckami (roboty) a může tak oživit vzdělávací proces moderními prvky. Zapojení do tohoto projektu je v souladu s programem školy, aby žáci školy zřízené podle §16, odst.9 školského zákona nepoznali rozdíly mezi vzděláváním na původní a naší škole.

12. zapojení školy do dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení

Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace v současné době (týká se školního roku 2019-2020) neorganizuje kurzy nebo vzdělávací akce, které by odpovídaly programu celoživotního vzdělávání.

Pracovníci školy jsou vzděláváni podle plánu DVPP (podrobněji se o této problematice výroční zpráva zmiňuje výše) a probíhají pravidelná proškolování v oblastech bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a další po profesních skupinách.

13. projekty realizované a financované z cizích zdrojů

Mimorozpočtové zdroje, které byly získány formou dotací, darů nebo jako vkladný výsledek doplňkového hospodaření školy) byly ve školním roce 2019-2020 využity k financování oficiálních projektů uvedených ve výroční zprávě výše. Mimo to jsme jsme platili různé aktivity v mimoškolní činnosti žáků. Spolufinancovali jsme Opavský Paraden 2019 a další aktivity. Konkrétní částky a jejich čerpání jsou zveřejněny ve zprávě o činnosti školy za rok 2020 a budou doplněny o informace ve stejné zprávě za rok 2019.

14. Spolupráce s dalšími institucemi a partnery

Vedení a zaměstnanci Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace se i ve školním roce 2019-2020 snažili o to, aby Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace byla v povědomí veřejnosti vnímána pozitivně. Aby se o naší škole vědělo, abychom dokázali nabízet služby žákům a jejich rodičům, prezentovat úspěchy a v neposlední řadě, aby bylo naše zařízení vnímáno jako běžná a samozřejmá součást vzdělávací struktury opavského regionu. Zejména v době prosazování společného vzdělávání, tedy trendu, aby i žáci s různými druhy a stupni postižení byli vzděláváni v běžných školách, se domníváme, že zařízení našeho typu má v systému vzdělávání pevné místo.

Ve školním roce 2019-2020 jsme chtěli posilovat a dále rozvíjet spolupráci se zákonným zástupci našich žáků. Jsme si vědomi, že bez podpory rodičů nemáme šanci kvalitně vzdělávat naše žáky. Byly naplánovány, a pokud nebyla přerušena činnost školy, i organizovány oficiální třídní schůzky, s rodiči žáků byli v podstatě denně ve styku vyučující žáků ze základní školy speciální, nižších tříd základní školy i žáků střední školy v oboru praktická škola jednoletá. Rodičům jsme se snažili předávat co nejvíce informací o prospěchu a chování jejich dětí, zprávy o jednotlivých akcích konaných ve škole pro žáky, rodiče i veřejnost. Rodiče byli zváni na různé akce, které organizovala školní družina nebo jednotlivé třídy. Před uzavřením školy na jaře 2020 byl zorganizován den otevřených dveří v praktické škole jednoleté.

Usilujeme o dobrou spolupráci s dalšími školami v Opavě i mimo ni. Také ve školním roce 2019-2020 jsme počítali s účastí našich žáků v různých soutěžích a přehlídkách pořádaných jinými školami a plánovali jsme, že některé soutěže budeme organizovat my. Připravovali jsme se na organizaci Ponožkového dne 2020, okresního kola v lehkoatletickém čtyřboji pro žáky speciálních škol našeho okresu, měla být okresní soutěž s dopravní tématikou. Specifický průběh školního roku 2019-2020 spoustu aktivit nedovolil. Se školami, jak běžnými, tak i zřízenými podle §16, odst.9 školského zákona, spolupracujeme také v oblasti zdokonalování výchovně vzdělávacího procesu (pokud je to možné, uskutečňujeme v naší škole stáže asistentů pedagoga z jiných škol, měli jsme náslechové hodiny pro učitele jiných škol a podobně). Kolegyně a kolegové ze základních škol navštěvovali u nás semináře organizované v rámci projektu Centra kolegiální podpory.

Snažíme se rozvíjet už tak dobrou spolupráci školy s Magistrátem města Opava. Jsme rádi, že naše škola je v povědomí magistrátu jako zařízení, které sice město nezřizuje, ale je pro vzdělávací síť opavského regionu nezbytné. Jsme zváni na akce města, naše žákyně byla v únoru 2020 vyhodnocena společně s nejlepšími žáky v opavských základních škol většinového vzdělávacího proudu, můžeme nominovat nejlepšího pracovníka školy k ocenění společně s vynikajícími pedagogy škol, jejichž zřizovatelem je magistrát Opavy. Magistrát je k našemu zařízení vstřícný při podpoře různých akcí (zajišťuje pro nás zábory majetku, zdarma věnuje trička při Opavském Paradni 2019, přispívá nám na ozdravný pobyt v zimních měsících, velmi dobrá je spolupráce školy a města v oblasti ochrany životního prostředí). Měli jsme schválenu i dotaci na zajištění Ponožkového dne 2020 – bohužel, ze známých důvodů nemohla být akce realizována a nevyšel ani záměr přesunout termín na podzim tohoto roku. Snažili jsme se prohlubovat a rozvíjet spolupráci s orgány OSPOD. Chceme najít společnou řeč zejména při řešení neomluvené absence, která je v posledních letech jedním z hlavních problémů, které nás trápí.

Ve školním roce 2019-2020 jsme pokračovali v rozvoji spolupráce zejména s těmi organizacemi a institucemi, kde vzájemná těsná součinnost přinášela oboustranný užitek při péči o postižené a rozvoji jednotlivých subjektů. Dlouhodobě si navzájem pomáháme s domovem Sírius v Opavě na Mánesově ulici v Opavě (v průběhu tohoto školního roku jsme spolupráci rozšířili, naši žáci z praktické školy jednoleté docházeli v rámci praktických činnosti vykonávat práce na zahradě SÍRIA). Pokračovala spolupráce s Denním stacionářem Mraveneček v Opavě (zde máme podepsánu dohodu o spolupráci, týká se zejména kontaktů mezi stacionářem a SPC Srdce), Charitou Opava, EUROTOPIÍ Opava, KVIC – pracoviště Opava. V našem zařízení vykonávali, pokud to provoz a podmínky školy dovolily, souvislou praxi frekventanti kurzů pro asistenty pedagoga pořádaných KIC Nový Jičín – pracoviště Opava. Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace je kolektivním členem Sdružení pro pomoc mentálně postiženým. Škola se sdružením spolupracuje, aktivně se podílí na organizaci některých akcí, poskytuje k činnosti sdružení tělocvičnu či jiné prostory. V průběhu školního roku 2019-2020 začala spolupráce s domovem seniorů Bílá Opava, bohužel, řadu akcí se nepodařilo uskutečnit z důvodů nepříznivé epidemiologické situace. Počítáme ale s tím, že v budoucnu budeme pokračovat. Velmi dobré kontakty máme na opavskou pobočku Rotary klubu a spolek Běh Opava, který nám poskytl ve školním roce 2019-2020 sponzorský dar.

Neformální spolupráce s polskou speciální školou ZSSS Pyskowice byla ve školním roce 2019-2020 omezena na písemné, elektronické nebo telefonické kontakty, nicméně, počítáme s další spoluprací, jakmile se zlepší zdravotní situace v obou zemích.

V rámci Základní školy a Praktické školy, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace nepůsobí odborová organizace.

V Opavě 19.10.2020

Mgr. Jiří Kupka
ředitel školy

Výroční zpráva projednána a schválena Radou školy na zasedání 21.10.2020.

Přílohy výroční zprávy :

1. tabulka DV/DVPP
2. tabulka projekty
3. maturitní zkoušky (nepřikládáme, nemáme maturitní obory)
4. střední školy – spolupracující organizace

Příloha 1

Další vzdělávání v rámci celoživotního učení *(v přehledu označte oblasti vzdělávání, které Vaše škola pořádá)*	
~~Ano~~/Ne*	Rekvalifikace (získání nové kvalifikace a zvýšení, rozšíření nebo prohloubení dosavadní kvalifikace)
~~Ano~~/Ne*	Příprava na vykonání zkoušky podle Národní soustavy kvalifikací
~~Ano~~/Ne*	Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele
~~Ano~~/Ne*	Zkoušky podle zákona 179/2006 Sb. v platném znění (Zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání)
~~Ano~~/Ne*	Zájmové vzdělávání pro veřejnost (např. jazykové kurzy, keramika apod.)
~~Ano~~/Ne*	Vzdělávání v oblasti ICT dovedností (na objednávku firem i zájmové pro občany)
~~Ano~~/Ne*	Vzdělávání seniorů
~~Ano~~/Ne*	Občanské vzdělávání
~~Ano~~/Ne*	Čeština pro cizince
~~Ano~~/Ne*	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
~~Ano~~/Ne*	Jiné –

Příloha 2

Nově zahájené projekty:

Název projektu	**Operační program/Zdroj financování**	**Registrační číslo projektu**	**Role školy/ŠZ v projektu - příjemce/partner** (v případě, že škola je	**Rozpočet projektu** (v případě partnerství také částka, která připadá na školu)	**Obsah/Cíle projektu**	**Období realizace**
Poskytování bezplatné stravy dětem ohroženým chudobou ve školách z prostředků OP PMP v Moravskoslezském kraji III	Operační program potravinové a materiálové pomoci (MPSV)		Partner	168.604,80	Umožnit odebírat obědy ve školní jídelně žákům ze sociálně slabého prostředí.	9/2019-7/2020
Roboti napříč předměty	OP VVV – výzva Implementace Strategie digitálního vzdělávání II		partner	0,-	Zavádění moderních technologií do výuky, konkrétně roboti ve vzdělávání žáků s postižením)	1/2020 12/2021

Projekty již v realizaci:

Název projektu	**Operační program/Zdroj financování**	**Registrační číslo projektu**	**Role školy/ŠZ v projektu - příjemce/partner** (v případě, že škola je partner, uvést	**Rozpočet projektu** (v případě partnerství také částka, která připadá na školu)	**Obsah/Cíle projektu**	**Období realizace**
Centra kolegiální podpory	02_16_037 Podpora žáků se zdravotním postižením		partner	0.-	Aplikace zařízení i-Pad do výuky a zdokonalení práce s IT u pracovníků škol, vzájemná výměna zkušeností při setkáních	9/2018 6/2020

příloha 4

Spolupráce s organizacemi zaměstnavatelů a dalšími partnery při plnění úkolů ve vzdělávání**Firmy spolupracující při zajišťování praktického vyučování žáků**

Počet firem	**Dlouhodobě spolupracující firmy** (uveďte názvy firem, v případě jejich velkého počtu stačí uvést firmy z hlediska spolupráce nejvýznamnější)

Spolupráce s organizacemi zaměstnavatelů a dalšími partnery při plnění úkolů ve vzdělávání

Spolupracující partner	**Hlavní oblasti a přínosy spolupráce**	**Forma spolupráce**
Profesní organizace		
-	-	-
Firmy *(jiné formy spolupráce než zajišťování praktického vyučování)*		
Další partneři *(např. úřad práce, obec ...)*		
Magistrát města Opavy	Začlenění organizace do vzdělávacího sektoru města a okolí. Podpora města u akcí školy, škola předává zkušenosti se vzděláváním žáků se SVP kolegům ze škol většinového vzdělávacího proudu	Spoluúčast na akcích, finanční podpora města akcí školy
SÍRIUS, příspěvková organizace, Mánesova 7, Opava	V příspěvkové organizaci SÍRIUS vykonávají praxi v rámci pracovních činnosti žáci střední školy, obor praktická škola jednoletá, pracovníci SÍRIA využívají vzdělávací akce organizované školou pro zaměstnance	Spolupráce na akcích žáků, poskytování zkušeností a umožnění vzdělávání pracovníků
MAS Opava	Zapojení do aktivit místní akční skupiny, využívání nabídky služeb MAS Opava.	Poskytování požadovaných podkladů, zajišťování účasti na aktivitách MAS

Poznámka: Podle potřeby doplňte řádky.

Stipendia žáků

Počet udělených stipendií	**Firmy poskytující stipendium**
-	-